

prosvetni delavec

Med drugim preberite

- KAKO BOMO RAZVIJALI SREDNJE IZOBRAŽEVANJE, str. 2
- SODOBNEJŠI POUK KNJIŽEVNOSTI str. 2
- POBUDA ZA PRIPRAVO DOLGOROČNE STRATEGIJE RAZVOJA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA, str. 3
- REDNI RAZPISI, str. 7

Politični pluralizem in šola

Zorenje političnega pluralizma v Sloveniji poraja veliko vprašanj, ki na prvi pogled niso povezana z nastajanjem novih zvez, širjenjem političnega prostora, zarisovanjem tako imenovanega ustavnega loka, vloge SZDL in Zveze komunistov njej in v družbi. Pa vendar odgovori na ta vprašanja kaj hitro privedejo tudi do šole, do vprašanja o njenem idejnem temelju, o smotrih, o njenem samoupravnem položaju, o političnih organizacijah na šoli od ZK, ZSMS pa do pionirske organizacije. Zaostri se tudi vprašanje o šoli kot instituciji civilne družbe ali šoli kot instituciji države.

Po Ustavi leta 1974 se je poskušalo tudi področje izobraževanja razdržaviti in podružbiti, vendar ustanove pa postaviti v politični organizaciji združenega dela in sicer instituciji civilne družbe ali šole, ki ima družbenega pomena. Samoupravljanje v vzgoji in izobraževanju smo si zamišljali kot najzvirnejši in najučinkovitejši način usklajevanja interesov uporabnikov in izvajalcev v razvitem socializmu. Odujčenost državnega upravljanja šolskih institucij bi nadomestilo samoupravljanje delavcev v vzgoji in izobraževanju ob soupravljanju delegatov šolske družbene skupnosti (ustanoviteljev, delegatov družbenopolitične skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in izobraževalnih skupnosti. Tako naj bi se premanjšala razlika med gospodarstvom in negospodarstvom, tudi učitelji in drugi delavci šol naj bi dobili vse lastnosti delavcev v združenem delu, potreben družbeni vpliv naj bi se zagotavljalo v organih upravljanja, vloga države kot ostanek meščanske družbe pa naj bi se kar najbolj zmanjšala. Ta model se sicer ni povsem uveljavil, saj je bil narejen na paradžavnih odnosih, ki imenovane svobodne menjave dela (ta je bila in je še zmedej povsem pod nadzorstvom državnih organov, od občine do federacije), državni organi pa so tudi ohranili potreben nadzor nad vsebino izobraževalnih programov, tako da o resničnem

prehodu v institucije civilne družbe ni mogoče govoriti. Še največ prvin deetatizacije je v od-

ločanju učiteljskih kolektivov o delitvi osebnih dohodkov in o sprejemanju na delo (in še to

v skladu s pogoji, določenimi z zakoni in sindikalnimi samopravnimi sporazumi). Splošno

pa je znano, da so učiteljski kolektivi prav s tem področjem svoje samouprave precej nezadovoljni; mnogi se ozirajo v sosedne države, v katerih so učitelji državni uslužbenci, plačani po plačilnih razredih.

Sistem svobodne menjave dela, ki je upoštevan v podružbljanju vzgoje in izobraževanja, se v praksi ni potrdil. Čedalje glasnejše so zahteve po spremembi družbenogospodarskih odnosov, okrepi se treba vlogo republike pri ustvarjanju možnosti za zagotovljene (nacionalne) programe; mnogi se sprašujemo, ali se je o obvezni osnovni šoli res treba vsako leto v 66 občinah v Sloveniji samoupravno sporazumovati, v čem je razlika med davki in obveznimi prispevki idr. Očitno je, da odmiranje države ni ničesar rešilo v izobraževanju. Zato je toliko bolj čudna programska opredelitev novih »političnih subjektov« v Sloveniji, da je treba odpraviti državni monopol nad šolstvom, posebno zato, ker zahtevajo strokovne razčlenitve prav nasprotno in tudi osnutek dopolnil k Ustavi SR Slovenije omogoča drugačen način financiranja. (Ali s tem tudi monopol?)

Celoten model podružbljanja in razdržavljanja je potekal v območju monističnega modela političnega organiziranja. Že bežen pogled na politično življenje, npr. osnovnih šol, pokaže, da je pionirska organizacija zamišljena kot podmladek mladinske organizacije, mladinska organizacija je bila kljub razglašeni samostojnosti kar precej podmladek Zveze komunistov. In tako je bil krog sklenjen (sindikati ima drugačno vlogo). Tisti trenutek, ko se takšna povezanost političnega organiziranja na šoli podre (to se zgodi, če mladinska organizacija noče več biti podmladek ZSMS in tedaj, ko ZK napove svoj sestop z oblasti), se postavi vrsta vprašanj, na katera ni preprosto odgovoriti.

Čeprav graditev novega tipa socializma, »socializma po meri človeka«, »socializma sinov namesto socializma očetov«, pomeni tekmovalnost programov in tekmovalnost ljudi – tudi pri tem je pripravljena enakopravno sodelovati Zveza komunistov – si težko predstavljamo, da bi takšna tekmovalnost med zamislili političnih programov in organizacij našla svoje mesto tudi v šoli. Da bi idejni boj potekal v zbornicah, v razredih, med učitelji in med učenci, pripadniki in zagovorniki tega ali onega programa, te ali one politične zveze (pa čeprav vse znotraj SZDL in na pozicijah socializma). Prav tako si težko zamisljamo, da bi si posamezne zveze lahko na šolah organizirale svoje podmladke, da bi morda organizirale posamične oblike interesnega organiziranja, da bi morda denarno podpirale posamezne dejavnosti učencev, vključenih vanje in. Kaj to pomeni, si lahko predstavljamo že ob javnih vprašanjih: ali je prav, da so učenci nekaterih osnovnih šol (ki

so člani ZSMS) podpisovali izjavo proti izrednim ukrepom in za sožitje med narodi (Cankarjev dom), ki jo je sprejela tudi ZSMS. Tudi poziv Odbora za varstvo človekovih pravic, naj bi šole ob uresničitvi sodb proti četverici prekinile pouk, je imel v javnosti odklonilne odmeve. Splošno razpoloženje je, naj se dnevni politični boji ne vpletajo v šolo.

Tudi premislek s čisto pravnega vidika političnega pluralizma pokaže skoraj nepregledno vrsto težav. Razčlenitev naših zakonskih predpisov in iz njih izpeljanih dokumentov bi pokazala, da s spremembo položaja ZK (mislimo na ustavni položaj) postanejo dvomljive tiste določbe, ki izhajajo pravzaprav iz programa Zveze komunistov (npr. utemeljenost šolskih programov na marksizmu kot znanstveni teoriji in revolucionarni praksi delavskega razreda). Na novo je treba razmisliti o nekaterih smotrih, ki jih predpisujejo zakoni, ne da bi se odpovedali socializmu in samoupravljanju (vprašanje je npr., ali je še potrebno kot smoter posebej in tako zelo izpostavljati družbeno lastnino; kako naj šola usmerja in spodbuja družbenopolitično dejavnost učencev in kdo naj določi v političnem pluralizmu pravo smer). Premislek o vseh teh vprašanjih pokaže, da smo v deetatizaciji na poti v šolo kot institucijo civilne družbe hkrati šolo politizirali, odsotnost države pa nadomeščali z vlogo družbenopolitičnih organizacij kot subjektivnih sil pri samoupravnem urejanju družbenih vprašanj.

Nadomeščanje države pa je v političnem pluralizmu hudo dvomljivo. Izkaže se, da je ustvarjeno na podmeni, da so interesi ljudi, državljanov zakoniti le toliko, kolikor so skladni z interesi, ki jih zastopajo subjektivne sile. Te nastopajo namesto pravne države. Teh sil pa ni mogoče nadzirati, pa tudi njihovih stališč se ne da sooblikovati tako, kot je vpeljano v pravni državi. Usmerjeno izobraževanje se je začelo z Resolucijo 10. kongresa ZKJ in v nekaterih republikah dobesečno brez državnih (skupščinskih) odločitev. Zadostovala je kongresna resolucija, in v vse izobraževalne programe so bile uvrščene skupne vzgojno-izobraževalne osnove, vpeljana je bila enotna dveletna skupna srednja šola (švarica) in. Vse je vodila Medrepubliško-pokrajinska komisija za reformo, ki je bila ustanovljena po sklepih 10. kongresa ZKJ. Slovenijo, ki je usmerjeno izobraževanje vpeljevala tako, da je bil najprej sprejet Zakon o usmerjenem izobraževanju (to-rej po državni poti), pa so hudo kritizirali, ker so se kongresni sklepi v naši republiki prepočasno uresničevali.

Ugleden visokošolski profesor je v pogovoru omenil, da se sploh ne zavedamo, kakšne posledice ima v šolstvu sestop ZK z oblasti, Nadaljevanje na 2. str.

Kiparka Dragica Čadež, 1976

Marko Aljančič o portretiranju

To seveda ne velja, če se (denimo za legitimacijo) fotografiram po tekočem traku pri kakem fotografskem mojstru ali (še manj osebno) v molčečem avtomatu. Če nam izdelek ni všeč (se pravi, če si po svojih predstavah na sliki nismo všeč), ponovimo postopek pri drugem fotografu ali vržemo kovanec v rezo in zbrano počakamo na štiri nove bliske. Ponavadi pa le zamahnemo z roko, češ za izkaznico je dobro (za uradno veljavnost je dovolj, da se le vidi za dva prsta čela in en uhlj). A kdo je sploh zadovoljen s svojo sliko, in če ni preveč samovšečen, se potolaži z dejstvom, da pač ni fotogeničen. To zadnje sicer ne drži, resnica pa je, da je človeški portret zahtevna stvar, zato pa morda – v ustvarjalni fotografiji – privlačna, nikoli dokončana tema. Privlačna tudi zato, ker mora portretist poleg splošne kritike sprejeti tudi kritiko portretiranca. Zato je človeški portret velik izziv.

»Za dober portret je potrebno troje: perfektna fotografska tehnika, prava mera umetniške spretnosti in občutek za občevanje z ljudmi.« Ta formulacija ni moja. Prebral sem jo v fotografskem leksikonu, žal, mnogo prepozno. Portretni fotografiji sem se zapisal že davno prej, ne da bi premišljeval, kaj je, kakšne zanke nastavlja in kakšne spretnosti zahteva. Danes lahko priznam, da izpolnjujem od teh zahtev kvečjemu zadnjo, občutek za ljudi. Ne da bi podcenjeval tehniko, moram reči, da je ta občutek za portretnega fotografa vendarle najpomembnejša in najpotrebnejša lastnost. Ljubiteljski fotografi – čeprav se mnogi profesionalizirajo – s svojo opremo niso kos poklicnim. Večinoma nimajo ne ateljeja in ne ustrezne razsvetljave, da ne govorim o dragih objektivih in drugem.

Tako kot slikarski portret mora biti dober fotografski živ. Izražati mora značaj in razpoloženje portretiranca; ta si mora biti na sliki podoben. Pogoj za to pa ni le kamera, pa tudi slikarju ne zadošča zgolj čopič. Kot v vseh likovnih zvrsteh velja tudi v fotografiji: ne kaj, marveč kako videti. To pa ni več odvisno samo od orodja. In zato je pri fotografskem portretu docela nesmiselno govoriti o fotogeničnosti. Ta ni odvisna »samo« od modela, ampak predvsem od fotografa. Od njegovega občutka, od zanimanja, recimo kar od spretnosti, da se zveži v svoj model in ga kar najbolje spozna.

V splošnem se ljudje radi fotografirajo. Nekaterih zlepa ne pripraviš k temu. Ob tem nisem nikoli razočaran, skušam jih razumeti. Ne poskušam jih ukiniti s skrito kamero. Zame je portretiranje odkrit dialog, pri katerem imata oba subjekta enaki vlogi. Pogovor med portretirancem in portretistom ni le pogoj za dobro delo, vsaj meni pomeni še nekaj več. Včasih je zaradi naglice kratek, včasih daljši, vselej pa dragocena življenjska izkušnja; neredko se razvije v prijateljstvo (če le slike niso bile preveč zanič).

SO avtorju

Marko Aljančič (1933), prof. biologije, kustos-dokumentalist v Prirodoslovnem muzeju Slovenije, kand. za mojstra fotografije, član Fotokluba Janez Puhar v Kranju. Sodeloval je na več kot sto razstavah doma in na tujem in prejel številne nagrade. Svoje delo je predstavil na več samostojnih razstavah. S fotografijo se ukvarja tudi teoretično kot publicist in kritik, bil je organizator različnih fotografskih prirediteljev, član žirij in pobudnik ustanovitve Kabineta slovenske fotografije v Kranju.

aktualno

S PROTESTNEGA ZBORA PROSVETNIH DELAVCEV
OBČINE BREŽICEZahteve za normalno
življenje in delo

Šolstvo je v naši družbi tako razvrednoteno, da moramo ponekod na žalost uporabljati skrajna sredstva, da bi pedagoško delo sploh normalno potekalo. Okoli 200 delavcev osmih osnovnih šol občine Brežice je s svojo navzočnostjo podprlo zahteve, ki jih je na predlog osnovne organizacije sindikata oblikoval stavkovni odbor. Upravičene zahteve delavcev osnovnih šol so na protestnem zboru podprli delavci Srednje šole Brežice, delavci Posavskega muzeja, predsedstvo občinske izobraževalne skupnosti, predsednik Skupščine občine in predsednica Izvršnega sveta skupščine občine Brežice.

Delavci osnovnih šol občine Brežice smo na različnih sestankih v zadnjem letu večkrat opozarjali, da se stanje v osnovnem šolstvu v naši občini iz leta v leto slabša.

Pri vseh mogočih organih smo zahtevali rešitev naših pblemov in zahtev, vendar razen načelne podpore nismo dosegli ničesar. Odnos združenega dela naše občine do naše dejavnosti pa se je v celoti pokazal pri letošnjem sprejemanju bilance skupne porabe v zboru združenega dela skupščine občine.

Zaradi vsega navedenega smo delavci osnovnih šol občine Brežice s protestnim zborom, 19. aprila 1989 opozorili celotno družbenopolitično skupnost, da je stanje v osnovni vzgoji in izobraževanju v resnici kritično, ne samo zaradi osebnih dohodkov delavcev, ampak zato, ker je dejavnost podcenjena.

Naše zahteve:

1. Zahtevamo sredstva za NORMALNO življenje in delo osnovnih šol. Zahtevamo, da zbori skupščine občine ponovno obravnavajo bilanco celotne porabe za leto 1989 in da strokovne službe Izvršnega sveta SO Brežice pripravijo program za praznovanje prispevnih stopenj. Ne dovolimo, da se naši programi dodatno krčijo.

Nosilca: Izvršni svet SO Brežice in Strokovna služba SIS družbenih dejavnosti.

Rok: maj 1989.

2. Zahtevamo, da se v bilanci srestev občinske izobraževalne skupnosti za leto 1989 upoštevajo:

– najnižji osebni dohodek v višini, ki ga določa Sindikalna lista;

Slovesno podeljene Prežihove bralne značke

Ob praznovanju mednarodnega dneva mladinske knjige so tekmovalci za Prežihovo bralno značko na Osnovni šoli Prežihov Voranc v Mariboru prejeli značke in knjige. Vseh tekmovalcev je bilo 475 ali 73,18 odstotka.

Vsem tekmovalcem za Prežihovo bralno značko so poleg ravnatelja Franca Šilca in prizadevne mentorice Zdenke Res-

– uveljavljena delitvena razmerja, ki smo jih delavci sprejeli po Družbenem dogovoru;

– sprotno usklajevanje osebnih dohodkov s povprečno rastjo osebnih dohodkov delavcev v osnovnem šolstvu v SR Sloveniji;

– sprotno usklajevanje osebnih dohodkov z rastjo inflacije. Na usklajevanje osebnih dohodkov s poračuni ob koncu leta ne pristajamo, ker sprotne inflacija sredstva izniči.

Nosilca: Izvršni svet SO Brežice in Občinska izobraževalna skupnost Brežice.

Rok: takoj in stalna naloga.

3. Zahtevamo, da se v ceno zagotovljenega programa zajamejo tudi sredstva za vzdrževanje šolskih stavb.

Nosilca: Občinska izobraževalna skupnost Brežice in Izvršni svet SO Brežice.

Rok: maj 1989.

4. Zahtevamo jasno opredelitev nacionalnega programa osnovne šole in zagotovitev enotnega financiranja tega programa v Izobraževalni skupnosti Slovenije.

Nosilca: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo in Izobraževalna skupnost Slovenije.

Rok: junij 1989.

5. Zahtevamo jasno in natančno opredelitev pedagoške obveznosti za vse pedagoške in strokovne delavce v osnovni šoli.

Nosilec: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Rok: junij 1989.

6. Zahtevamo, da se opredelijo in uveljavijo minimalni standardi in normativi za opremo osnovnih šol, ki bodo zagotavljali približno enake možnosti za izobraževanje vsem učencem v SRS.

Nosilci: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, Izobraževalna skupnost Slovenije in Občinska izobraževalna skupnost Brežice.

Rok: junij 1989 in stalna naloga.

7. Stavkovni odbor ne bo prenehal z delom, dokler ne bodo vse zahteve delavcev uresničene. Če naše zahteve v postavljenih rokih ne bodo uresničene, bo stavkovni odbor predlagal ostrejša oblike izražanja nezadovoljstva.

Konferenca OOSZ
osnovnih šol
občine Brežice
STAVKOVNI ODBOR

SONJA GOLEC

nik, ki je pripravila bogato slovesnost, čestitali še: Draga Tarmen, urednica Pelikanove zbirke pri Mladinski knjigi v Ljubljani, Matjaž Jež, avtor knjige Ob Dravi in Muri, predsednik Bibliofilskega društva Maribor Herman Vogel in predsednica komisije za kulturo iz Krajevne skupnosti Prežihov Voranc Sonja Golec.

SONJA GOLEC

Kako bomo razvijali srednje izobraževanje

Spreminjanje na pamet naj bi zamenjale znanstveno utemeljene odločitve

O tem, kako v prihodnje razvijati srednje šolstvo, oblikovati in spopolnjevati njegovo programsko podobo, so danes v Sloveniji različna mnenja. Nekateri bi radi ubirali najkrajše poti do idealno zamišljene šole, drugi dvomijo v take »idealne« zamisli in odklanjajo prenehanje spreminjanje tako občutljive dejavnosti, kot je vzgoja in izobraževanje. Nekaterim zadoščajo zgledi razvitih dežel, drugi poudarjajo naše posebnosti, izkušnje in potrebe. Nekateri gledajo na srednje izobraževanje zgolj kot na pripravljalnico za visokošolski študij, drugi poudarjajo, da je domala za tri četrtine mladih danes srednje izobraževanje tudi neposredna priprava za delo.

Pluralizem mnenj, ki smo mu priče, je vsekakor korak naprej v primerjavi z nekdanjimi uniformnimi razpravami o reformah, ki jim je okvir določala ta ali ona resolucija. Večja demokratičnost pa sama po sebi še ne zagotavlja, da bomo zmeraj zbrali najprimernejše poti do ciljev in da se bomo zanje dovolj premisljeno odločali. Vprašanje metodologije postaja zdaj osrednje tako pri načrtovanju kot pri uresničevanju reformnih procesov.

Od spreminjanja na pamet k znanstveno preučnemu razvijanju srednjega izobraževanja smo naredili prve korake že pred leti, ko smo začeli z načrtno evalvacijo novih programov. Tako smo sproti odpravljali vidnejše pomanjkljivosti, hkrati pa pripravili vse potrebno za prenovno programov in že tudi prve sistemske spremembe (uvajanje tako imenovanega nivojskega pouka, drugačna razporeditev splošnoizobraževalnih predmetov idr.). Tako spopolnjeni programi so se začeli vpeljevati

s šolskim letom 1987/88, razen pri naravoslovno-matematični in družboslovno-jezikovni dejavnosti, kjer so vpeljali prenovljene programe že leto prej.

Evalvacijske raziskave se nadaljujejo, spremljajo uresničevanje prenovljenih programov in drugih sprememb in tako pripravljajo podlago še za drugo stopnjo prenovne srednješolskih programov. Ob empirični evalvaciji pa dozorevajo tudi druge zamisli, kako celotno in znanstveno pretehtano zasnovati nadaljnje spopolnjevanje srednjega izobraževanja.

Na seminarju, ki ga je pripravil zavod SRS za šolstvo 31. marca t. l. v Ljubljani za sodelavce evalvacijskih raziskav, sta dr. Janez Segadin in dr. Vera Doma predstavila projekt nadaljnjega razvoja srednjega izobraževanja in načrt empirične evalvacije, ki bo spremljala uresničevanje prenovljenih programov. Iz celotnega prikaza lahko razberemo, kako bodo (ali vsaj naj bi) potekale raziskave, ki bodo podlaga za nadaljnje razvi-

janje srednjega izobraževanja. Razprava na seminarju pa je ob tem odprla tudi več vprašanj, na katera še ni odgovora.

Vsaka reforma mora upoštevati širše primerjalne vidike

Danes vemo, da bi bilo za razvoj naše republike usodno vsako gospodarsko zapiranje v republiške, pa tudi jugoslovanske meje. Nič manj usodno pa ne bi bilo, če pri snovanju nadaljnjega razvoja našega vzgojnoizobraževalnega sistema ne bi upoštevali širših primerjalnih raziskav. Ko načrtujemo npr. nadaljnji razvoj srednjega izobraževanja, ne smemo prezreti tokov in zamisli, ki spreminjajo srednje šolstvo razvitih dežel, ki jim želimo slediti tako v znanstvenotehnološkem in gospodarskem pogledu kot v kulturnem in demokratičnem napredku. Primerjalne raziskave o sodobnih reformnih tokovih v svetu, ki potekajo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, bodo zato pomembna opora pri snovanju naših sprememb. V okviru tako imenovane racionalne evalvacije, ki jo vodi Pedagoški institut, bodo zbrana kritična razmišljanja o zdajšnjem in prihodnjem razvoju srednjega šolstva, njegovih programskih in sistemskih temeljev. Potekajo pa še druge raziskave (npr. o pripravi študij in primerjalne študije drugih republik v srednjem

izobraževanju). Načrtno bo treba preučevati izsledke raziskav. V mednarodnih organizacijah (OECD, Unesco), pa tudi v nekaterih naših središčih, niso neposredno povezane s šolstvom (npr. v slovenski gospodarski zbornici).

Srednje izobraževanje postaja danes eden ključnih dejavnikov gospodarskega in družbenega razvoja. Mladini, ki večinoma po osnovni šoli nadaljuje izobraževanje, odpira pot do višje splošne izobrazbe; večina mladih ljudi se v programih srednjega izobraževanja usposablja za delo, čedalje večji del se po končanem izobraževanju vpisuje v višje in visoke šole. Znanstvenotehnološki napredek in čedalje zahtevnejše delo sili že zaposlene odrasle, da se vračajo v srednje izobraževanje po temeljno poklicno izobrazbo, po višjo stopnjo izobrazbe ali po dodatno izobrazbo, ki jim jo dajejo nadaljevalni programi. Sistem srednjega izobraževanja moramo zato razvijati kot programsko in stopnjsko zelo razčlenjeno, kot odprt sistem, notranje prehodni in prožen, brez slepih ulic, prilagojen potrebam različnih udeležencev, gospodarstva in celotne družbe. Pri načrtovanju nadaljnjega razvoja srednjega izobraževanja moramo upoštevati torej ne le različne bolj in manj zrele zamisli, marveč tudi izsledke različnih raziskav in primerjalnih študij.

Brez empirične evalvacije lebdimo nad stvarnostjo

Prenova srednjega izobraževanja pa ni mogoča brez empirične evalvacije, ki od blizu spremlja uresničevanje programov in njihovih ciljev. To nalogo ima zavod SRS za šolstvo in jo namesto ravna tesneje povezati s svojo razvojno-svetovalno vlogo. Šele empirične raziskave nas postavljajo na trdna tla naše šolske resničnosti, da vidimo v ogledalu pedagoškega dela njegove resnične uspehe in neuspehe, poudarimo, kako se »idealne« zamisli uresničujejo v praksi.

Z empirično evalvacijo namesto ravna Zavod SRS za šolstvo preverjati izkušnje šol in znanje učencev pri tako imenovanem nivojskem diferenciranem pouku v prvih letnikih tri- in štiritletnih programov. Spremljal bo uresničevanje novih programov in ocenjeval zdajšnja razmerja in povezave med splošnimi, strokovnoteoretičnimi in praktičnimi deli programov, ugotavljal znanje učencev pri končnih izpizitih in še marsikaj. Tako bomo dobili postopno celotno oceno zdajšnjih skrajšanih, tri- in štiritletnih ter nadaljevalnih programov, pa tudi empirično razčlenitev tega, kako se programi prilagajajo odraslim udeležencem pri izobraževanju ob delu.

Empirična evalvacija je vedno med teoretičnimi modeli in prakso, pa tudi med šolami in učitelji ter snovalci programov in sprememb. Skrajni čas je, da začnemo obravnavati učitelje kot ustvarjalnega sodelavca pri vpeljevanju in razvijanju novih programov, saj brez tega lahko zbijamo pri njem pasiven odpor. Sodobno izobraževanje pa potrebuje tudi med učitelji množico inovacijsko dejavnost.

V končni razpravi na seminarju je ostalo vprašanje, od ktere ga pravzaprav odvisno uresničevanje vseh opisanih načrtov? Ali bo Izobraževalna skupnost Slovenije namenila evalvacijskim raziskavam potrebni denar? Načelna obljuba dana, prvi del denarja nakazala skupščina ISS pa naj bi v kratkem odločila o celoti. V razmrah, ko se šolstvo bojuje za preživetje, bi se marsikomu lahko zazdelo, da so naložbe v razvoj manj pomembne. Če bi zaradi gmotnih stisk prevladale takodolotne, se bomo vrnili na staro, spreminjali in reformirali na pamet – posledice pa bodo trpeli celi rodovi mladih.

JOŽE VALENTINČIČ

Sodobnejši pouk književnosti
v srednjih šolah

Končana prva faza priprave prenovljenih učbenikov za književnost v srednjih šolah

V začetku naslednjega šolskega leta bosta izšli dve novi šolski knjigi za pouk književnosti v srednjih šolah, in sicer **BERILO 3**, namenjeno pouku v tretjem letniku, in **KNJIŽEVNOST**, učbenik literarne zgodovine in teorije, ki je namenjen učencem prvega, drugega in tretjega letnika. Hkrati z izidom Berila 3 predvidevamo tudi izid **treh zvočnih kaset**, na katerih bo izbor besedil iz vseh treh beril v interpretaciji naših znanih dramskih umetnikov. Uporaba kaset pri pouku bo prav gotovo popestrila učne ure.

O Berilu 3 ne kaže izgubljati besed, saj je nastalo v sklopu zasnove, ki so jo vsi profesorji že spoznali ob uporabi Berila 1 in Berila 2, menim pa, da je treba nameniti več pozornosti književnosti, saj gre za vsebinsko in metodično-didaktično izjemno delo, kakršnega še ni bilo v naših šolah.

Učbenik, katerega avtor je dr. Janko Kos, je namenjen uporabi ob omenjenih treh berilih in obravnava celotno učno snov prvih treh letnikov srednjega izobraževanja od temeljev literarne teorije do celotnega pregleda slovenske, jugoslovanske in svetovne književnosti. Ker je namenjen vzgojno-izobraževalnim programom z različnim številom ur slovenskega jezika in književnosti, je notranje ustrezno diferenciran, posebni grafični znaki na začetku vsake teme pa bodo učence in učitelje opozarjali, katerim učencem je snov namenjena. Podobno kot v berilih je tudi v učbeniku snov vidno raz-

deljena na tri letnike, v okviru posameznega letnika pa so problemi obravnavani v enakem zaporedju, kot to nakazujejo berila – izhodišče je vedno obravnava slovenske književnosti, tej sledijo jugoslovanske in na koncu svetovna književnost. Ob začetku vsakega temeljnega poglavja so naštet besedila iz berila, na katera se bo vezala obravnava. Tako je interakcija med berili in učbenikom še dodatno poudarjena, to pa bo učencem olajšalo učenje in doseganje novega znanja.

Posamezna poglavja se dalje členijo na ožja problemska področja, in sicer tako, da avtor zastavlja vprašanja, na katera nato odgovori. Z metodo vprašanj in odgovorov je dr. Kosu uspelo racionalizirati obseg učbenika, hkrati pa uporabiti primerjalno metodo pri obravnavi književnozgodovinskih in teoretičnih vprašanj. Prav ta metoda omogoča celotno spoznavanje obravnavanih problemov, saj učencem snov ne bo razpadla v množico nepreglednih nadrobnosti, temveč se bo sestavila v smiselni in urejeni mozaik vzrokov in posledic in številnih logičnih povezav. Prav to bo omogočalo lažje učenje in pomnjenje, pa tudi resnično razumevanje problemov, učenci pa ne bodo obremenjeni z nepotrebnimi podatki. Temeljni podatki v zvezi z družbenozgodovinskimi trenutkom posameznega literarnega obdobja kot tudi v zvezi z življenjem in delom posameznih avtorjev so zmeraj podani na začetku ali koncu posameznih poglavij. Na koncu poglavij so tudi številne preglednice, ki olajšujejo vpogled v tipologijo književnih del.

Na koncu vsake obdelane teme so vprašanja, namenjena ponavljanju ali utrjevanju, pa tudi razširjanju vedenja, saj učence pogosto usmerjajo k drugim virom, skratka k dodatni literaturi. Vprašanja so povezana z besedili v berilih, ki bodo v središču učenceve pozornosti. Tako se neprenehoma plete vez med učbenikom in berili, hkrati pa avtor opozarja bralca tudi na li-

terarna dela, ki v berilih niso zajeta.

Poleg uvodnega dela učbenika, ki je namenjen temeljem literarne teorije, najdemo razlage posameznih literarnoteoretičnih pojmov v vseh poglavjih, kakor pač zahteva snov. Manj pomembni strokovni izrazi so razloženi v Slovarčku književnih pojmov, s katerim se učbenik končuje; da pa bi bil učbenik še bolj pregleden, so ob posameznih pojmihih v slovarčku navedene tudi strani, kjer so bili uporabljeni. Učbenik tako učencem ne bo pomagal le pridobiti predvidenega literarnozgodovinskega znanja, temveč jih bo navajal na delo z besedilom, na razčlenitev posameznih literarnih problemov, ob njem pa bodo spoznali tudi temelje literarne teorije.

Če bo Založba Obzorja Maribor, ki bo učbenik izdala, storila vse, kar je v njeni moči, bo učbenik Književnost tudi slikovno bogato opremljen. Načrtujemo podobno notranjo ureditev, kot jo najdemo v leksikonih ali enciklopedijah, torej številne ilustracije (posamezna dela, avtorji, filozofi ipd.) na robu posameznih strani. Seveda pa bo na obseg ilustracij vplivala predvsem cena učbenika.

Z izidom učbenika Književnost kot tudi Berila 3 in treh zvočnih kaset končujemo prvo fazo priprave novih učbenikov za književnost v srednjem izobraževanju. Ostaja nam še zadnja, druga faza – priprava učbenika in berila za 4. letnik. Seveda pomenijo nova berila, še posebno pa učbenik, za vse profesorje, novo obremenitev. Verjetno bo minilo nekaj let, preden se bodo na novosti navadili in jih sprejeli, vendar menim, da bi pouk književnosti ob teh šolskih knjigah moral dobiti nove razsežnosti, moral bi postati še bogatejši in privlačnejši tako za profesorje kot za učence, hkrati pa tudi eksaktniji in strokovno trdniji.

Sicer pa; končno oceno naših prizadevanj bo, tako kot vselej, dal čas oziroma šolska praksa.

TINE LOGAR

Politični pluralizem in šola

Nadaljevanje s 1. str.
skratka, morebitno črtanje nekaterih določb iz Ustave SR Slovenije in nekaterih drugih dokumentov (statuta SZDL). V zvezi s tem je pomembno stališče ŽK, da se sicer odpušča svojemu vnapijšnjemu avantgardnemu položaju privilegirane politične

sile, da pa nikakor ne misli tega mesta prepustiti komu drugemu; storila bo vse, da ga ne bi zasedel kdo drug.

Z odgovori seveda ni smiselno hiteti. Pričujoči zapis naj le opozori na politične razsežnosti vprašanj, ki si jih danes postavljajo vsi misleči učitelji, in seveda tisti,

ki se ukvarjajo z izobraževalno politiko ob prenovi Zveze komunistov, gospodarski reformi in reformi političnega sistema. Zgledi pa nas navajajo na misel, da bi morali šolo depolitizirati. Izobraževanje je pravica (v osnovni šoli pa tudi dolžnost), ki jo je treba urejati v okviru pravne države.

REPUBLIŠKA KONFERENCA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE
PRESEDSTVO

Pobuda za pripravo dolgoročne strategije razvoja vzgoje in izobraževanja

Svet za vzgojo in izobraževanje pri Predsedstvu Republiške konference SZDL Slovenije je v začetku junija 1988 dobil od Centralnega komiteja ZK Slovenije tole pobudo, sprejeto na konferenci ZK Slovenije: Republiška konferenca SZDL naj predlaga, da se pri Predsedstvu SR Slovenije ustanovi skupina priznanih strokovnjakov ter uglednih javnih in kulturnih delavcev, ki bi v skladu s strategijo inovacijske socialistične samoupravne družbe predlagala in razvijala ključne sestavine dolgoročne nacionalne izobraževalne politike in temelje razvoja izobraževalnega sistema.

Svet je pobudo obravnaval 10. junija 1988 in jo podprl. Pri tem je izhajal iz ocene, da se v dozdajšnjem razvoju vzgoje in izobraževanja ter pri usmerjanju in vodenju družbene izobraževalne politike v naši republiki ves čas kaže kot temeljna slabost pomanjkanje globalne, na podlagi najširšega družbenega soglasja sprejete dolgoročne vizije razvoja tega, za gospodarski, kulturni, socialni in civilizacijski razvoj ter za osebni razvoj vsakega posameznika vse pomembnejšega področja družbenega dela.

Vizija, ki bi bila tudi merilo za vsakokratne posege v vzgojno-izobraževalni sistem in za vsakokratne razvojne odločitve, bi lahko preprečevala voluntarizem, pragmatizem in nestabilnost, ki so precej značilni za dozdajšnje izobraževalno politiko in posege v vzgojno-izobraževalni sistem in katerih posledice so bile že dovolj razkrite.

Tudi če bi doslej imeli tako vizijo (čeprav je nimamo), bi bilo treba o njej ponovno premisliti, saj družbena razvojna kriza postavlja zmeraj nova razvojna vprašanja, relativizira pa tudi dozdajšnje odgovore na stara, že znana. Vse bolj je tudi jasno, da dozdajšnja družbena razvojna filozofija ter njej prilagojena gospodarski in politični sistem izgubljata bitko za prihodnost – vsi pa so torej potrebni temeljite obnove. Za nekatere pomembne spremembe smo se že odločili, o mnogih bomo morali še premisliti in se odločiti. Pri tem nimamo odgovorov, kakšno vlogo in položaj naj imata v okviru teh sprememb vzgojno-izobraževalna dejavnost in izobraževalna politika, zlasti če od njiju pričakujemo, da bosta tudi vplivali na tokove celotne družbene reprodukcije in na zagotavljanje višje kakovosti življenja.

Navedeno pobudo podpirajo tudi izkušnje in praksa v mnogih drugih deželah (zlasti razvitejših); tudi tam so ugotovili, da je v sodobnih razmerah treba na novo premisliti in opredeliti zasnovano razvoja vzgoje in izobraževanja in še posebno šole kot najbolj organizirane institucije za pridobivanje in širjenje znanja kot ene najpomembnejših pridobljenih razvojnih prednosti.

Vendar se ob načelni podpori nismo zmogli zediniti o konkretni naravi, vsebini in ciljih pobude ter na tej podlagi tudi o načinu dela pri njenem uresničevanju.

I.

Razvoj in delovanje vzgojno-izobraževalnega sistema ter vodenje skladne dolgoročne izobraževalne politike v sodobnih razmerah opredeljujejo mnoga razvojna protislovja in dileme. Zato potrebuje slovenska družba na prehodu v 21. stoletje ter pred razvojnimi izzivi razvitega sveta in Evrope dokument s pobudami in priporočili za usmerjanje razvoja vzgoje in izobraževanja v prihodnosti in za prihodnost.

Med razvojna vprašanja, na katera nimamo dovolj jasnih in utemeljenih odgovorov, bi lahko ta trenutek uvrstili zlasti tele vsebinske sklope in njihove sodobne antinomije (vendar ta seznam ni popoln):

1. Znanje (izobraževanje) kot kulturno-civilizacijska vrednota

- dostopnost, enakost možnosti – selektivnost, prehodnost-usmerjenost;
- kontinuiteta-diskontinuiteta, zgodovina-sedanjost-prihodnost;
- izobraževanje kot pravica in svoboščina-izobraževanje kot dolžnost;
- kvantiteta-kvaliteta, intenzivnost-ekstenzivnost;
- šola-narod, šola-domovina, šola-posameznik ipd.

2. Znanje (izobraževanje) kot družbeni dejavnik razvoja

- znanje (izobraževanje) – znanost, tehnika in tehnologija, gospodarstvo, kultura, politika; znanje (izobraževanje) – raznovrstne družbene prakse;
- humanistično-pragmatično, vsebinska tržišča (humanistika-tehnika in naravoslovje, umetnost-znanost-tehnika);
- izobraževanje-usposabljanje, splošno-strokovno (poklicno), splošno-specializirano;
- izobraževalno-vzgojno;
- strategija permanentnosti izobraževanja ipd.

3. Položaj vzgoje in izobraževanja v družbi in družbeni nosilci izobraževalne politike

- izobraževanje v družbeni delitvi dela, izobraževalna politika – druge razvojne politike;
- družbeno-zasebno-državno;
- funkcija države v izobraževanju;
- izobraževanje-ustvarjanje in delitev družbenega proizvoda;
- trg-proračun-svobodna menjava dela;

DRUŽBOSLOVNA GIMNAZIJA

Spremembe so nekaterim odveč

Z ukinitvijo gimnazij leta 1981, skratka po ukinitvi zadnjih gimnazijskih oddelkov leta 1984 smo dobili v Sloveniji dva programa: družboslovno-jezikovnega in naravoslovno-matematičnega. Zaradi svojih posebnih značilnosti pa nista mogla nadomestiti starih priznanih gimnazijskih vsebin, saj je bilo tudi tu treba izobraževati za delo, za poklic, in ne samo za nadaljnje izobraževanje.

V družboslovju je ob množici predmetov, ki so imeli vsi dokaj skromno število ur, temeljni predmeti pa so bili celo nekoliko zastopani (da o koncentričnih krogih vsebin sploh ne pišemo), bilo delo dokaj zahtevno, tako pri učiteljih kot pri učencih, ki pa kljub trudu in množičnemu delu ni imelo pravega učinka. Veliko truda za malo uspehov.

S tem ni bil zadovoljen nihče. V strokovnih ustanovah in širši javnosti so se začele pojavljati misli in pobude, da je treba, če želimo imeti bolj kakovostno srednjo šolo, spremeniti program. Tako so v družboslovju že leta 1985 pospešeno, v številnih komisijah izvedencev, začeli pripravljati predloge za vsebinske spremembe programa. Na prvi stopnji prenove (1986) se je v družboslovju posrečilo zmanjšati število predmetov ter povečati število ur in s tem vsebin naravoslovnih predmetov, dodati temeljnemu predmetu nekaj ur ter zajeti v programski sklop še končni izpit.

Izkušnje družboslovcev in naravoslovcev so temeljito izbrile tudi vse druge srednje šole naslednje leto (1987), ko smo začeli frontalno prenavljati srednje šolstvo.

V družboslovju pa s tem prvim korakom h kakovosti še niso bili zadovoljni. Manjkalo je program

za bolj nadarjene učence in program, ki naj bi izobraževal za zahtevnejša dela s študijem na univerzi. Ugotavljali smo še posebno to, da je bilo premalo klasično-humanističnega znanja. Zakaj tega znanja v našem srednjem šolstvu ni bilo trideset let, ni težko razčleniti. Tudi krivci so znani. Pomembno je, da so v strokovnih organih Pisa za družboslovje pripravili in sprejeli ob tako imenovani drugi fazi prenove najprej posebno in zelo zahtevno klasično-humanistično smer ter dopolnili družboslovno-jezikovno smer s kulturo, ob tem odpravili predmet osnove tehnike in proizvodnje ter še bolj povečali število naravoslovnih ur. S to drugo fazo je družboslovje vpeljalo dve kakovostni smeri, ki sta že sami po sebi, seveda pa tudi s pomočjo učiteljev, zagotovili uspešno delo na vseh visokih šolah. Tako so zrasli in se oblikovali temelji splošne srednje šole, mogoče kar temelji družboslovne gimnazije. Zanimivo je, da pred letom dni (1988) ni bilo mogoče uveljaviti naziva gimnazija.

Oblikovanje in izpeljava splošne smeri v naravoslovju (1989) je spodbudila družboslovce, da so začeli ugotavljati, mogoče tudi zaradi strahu, da bi zaostali pri prizadevanjih za boljše srednjo šolo, kako se izboljšati svoj program. Zato so pocnostavili dozdajšnji predmetnik in oblikovali namesto družboslovno-kulturne smeri novo splošno smer. Tako sta predlagani, enako kot v naravoslovju (tam sta naravoslovno-matematična in splošnoizobraževalna smer), dve smeri, in sicer klasično-humanistična ter splošno-izobraževalna.

Predlagane spremembe, ki jih je sprejel Strokovni svet Pisa za

družboslovje, so pomembne iz več razlogov. Najprej se je znova nekoliko skrčilo število ur za družboslovje in povečalo število ur za naravoslovne predmete. Tako zdaj nadarjeni osnovnošolci ne bodo imeli več občutka, da je teh predmetov v družboslovju premalo. Število ur pri naravoslovju je tolikšno, da zadošča vsem visokim šolam: tehničnim in medicinskim. Drugo, kar moramo poudariti, je, da je predlog predmetnika splošnoizobraževalne smeri v družboslovju še najbolj podoben staremu gimnazijskemu in je tako ta smer v bistvu nadaljevanka stare gimnazije. Da smo že takrat imeli gimnazije z intenzivnim poukom posameznih predmetov, je znano. In tretje, kar je treba še poudariti: s to smerjo okvirno zaokrožujemo prihodno splošno srednjo šolo, ki bo v resnici, žal po neverjetnem trudu in veliki škodi, ki je bila povzročena, reformirana stara gimnazija z vsemi svojimi kakovostnimi prvinami uspešnega izobraževanja in vzgajanja srednješolcev za univerzo.

Predlog Strokovnega sveta SRS je zdaj v strokovni javni obravnavi. O njem bodo razpravljali tudi delegati Skupščine Pisa za družboslovje. Sprejet bo, tako kot predvideva rokovnik, ob koncu maja. Zakaj takšna naglica? Odgovor je jasen in prepričljiv: V teh dneh, ko se delujejo vsi samoupravni in strokovni organi posebnih izobraževalnih skupnosti, je te spremembe mogoče sprejeti. S sprejemom »paketa šolskih zakonov« v juniju te dejavnosti ne bodo ukinjene, ampak bodo same po sebi usahnile ali odmrle. Nastopil bo čas novega oblikovanja različnih enotnih vseslovenskih šolskih institucij, ki ne bodo nastale kar čez noč. Lahko predvidevamo, da se bodo oblikovale tudi več let. Kako v tem času izpeljati spremembe? Skorajda nemo goče! Zato je razumljiv trud, naj se celotna pozitivna akcija izpelje čimprej, v skladu z našo zakonodajo.

Tu in tam je slišati tudi opozorilo, da je vsako leto vse preveč

sprememb, da so jih siti učenci in učitelji, da jim javnost skoraj ne more več slediti itn. Res je, da so spremembe vsako leto in res je tudi, da so nujne, saj so bila reformna prizadevanja najprej prava polomija, pa še neprenehno popravljanje hudih napak. Nekateri posamezniki in skupine še zmeraj ne dopuščajo, da bi odpravljali napake tako, kot bi želeli posamezniki. Zato tudi postopnost, majhni koraki, večkratne spremembe. Ker pa gre za zboljšave, za boljše šole, učitelji ne negodujejo. Pobude pozdravljajo in podpirajo. Niso pa preveč zadovoljni tam, kjer ni pomembnejših sprememb – v družboslovnih šolah. Negodovanje bo prihajalo tudi iz nekaterih institucij. Znano je, da si tudi tu marsikateri ne želi, da bi se kaj predrugačilo. Spremembe vzemirajo, zahtevajo več dela, več truda. To pa je birokratom odveč.

Z vpeljevanjem nove smeri v družboslovni program se že nekako oblikuje prihodnja slovenska splošna srednja šola. To oblikovanje bo nujno zahtevalo – kot vidimo, praksa in življenje prehitevata našo zakonodajo – še spremembe v nekaterih splošnejših srednješolskih programih ter v naši šolski zakonodaji, ki jo zdaj sprejemamo, na tem področju pa ni prinesla bistvenih spreminjavalnih posegov. Nesmiselno je, da se zdaj pogovarjamo o splošni srednji šoli in zadnje čase tudi veliko o maturi, obenem pa še kar ohranjamo v splošnih zakonih izobraževanje za delo in izobraževanje za nadaljnji študij. Očitno je, da bo nekatere partijske dokumente treba ponovno preučiti in verjetno tudi spremeniti. To naj bi storili na primer v II. poglavju 33. točke Resolucije 10. kongresa ZKJ (1974), 5. sklep PCK ZKS iz februarja 1977 in v 36. točki tretjega odstavka Resolucije 8. kongresa ZKS (1978), ki so temelj zdajšnje neustrezne zakonodaje.

Za konec še tole. Veliko pišemo in govorimo o učiteljevi samostojnosti, ustvarjalnosti. Ta se je zadnje leto izjemno uvelja-

- politika-stroka, samouprava-uprava, razvoj-nadzor;
- posamezno-posebno-skupno-obče, lokalno (regionalno)-republiško-zvezno;
- predpisano z zakoni in drugimi predpisi – nepredpisano, stopnja samostojnosti šole ipd.

4. Šola med poučevanjem in učenjem

- materialno (informativno) – formalno (formativno) v izobraževanju;
- enotnost-večtirnost;
- šola-učna tehnologija;
- šola-inovativnost;
- programska in organizacijska stabilnost-programska in organizacijska pasivnost ipd.

II

1. Ob taki vsebinski členitvi (najbrž pa tudi ob kakšni drugačni) se postavlja vprašanje, kakšna naj bi bili narava in globina dokumenta, ki bi ga oblikovali na podlagi pobude. Okvirno sta dve možnosti: – dokument ostaja na ravni globalnega pogleda, razvojne filozofije, nove razvojne paradigme, na ravni poprejšnje strategije ali – dokument je na ravni strategije, operativno obdelanih predlogov in pobud, ki so lahko že temelj za neposredno načrtovanje in vodenje izobraževalne politike.

V nekaterih dokumentih, znanih iz drugih dežel (na primer: iz Francije in ZDA) sta ponavadi kombinirani obe ravni, vendar prevladuje raven »poprejšnje strategije«.

2. Navedeni ravni pričakovanja tudi nekoliko opredeljujeta, komu zaupati nalogo, skratka, koga poprositi, da takšen razvojni dokument pripravi.

Prva raven pričakovanja nagiba k skupini strokovnjakov in uglednih javnih in kulturnih delavcev (ne glede na njihovo stroko), druga raven pričakovanja pa k ožje strokovno pristojni skupini ali instituciji (na primer: Univerza, Filozofska fakulteta, Pedagoški inštitut, SAZU ipd.). Mogoče je tudi kombinacija obeh ravni pričakovanj, torej tudi kombiniran delovni prijem glede na nosilce nalog. Odločitev o teh dilemah bi kazalo prepustiti Predsedstvu SR Slovenije, ki bi pri tem upoštevalo tudi svojo vlogo in naloge pri obravnavanju za družbeni razvoj pomembnih vprašanj in dajanju pobud za njihovo dolgoročno reševanje.

V Ljubljani, 4. aprila 1989

Gradivo pripravila:
Jože Miklavc
Boštjan Zgonc

vila in že daje v marsikateri šoli izredne uspehe. Ustvarjalnost pa počasi in zanesljivo posega tudi v organe zunaj šol. In to je zelo dobro. Zato jo je treba ne samo podpirati, ampak tudi z zakonodajo širše uveljaviti in sprostiti. Strah pred pedagoškim izobraženstvom je odveč, saj je učitelj

skrbel predvsem za narodov razvoj. Zato pustimo, da se učitelj tudi celotno uveljavi. In spremembe v družboslovju so tako kot v naravoslovju sprožili učitelji, ki se zavedajo svojega poslanstva. Nekaj dobrega je torej na pohodu v slovenske šole.

JOŽE ZUPANČIČ

Slikarka Veselka Šorli, 1975

jugoslovanski razgledi

JUGOSLOVANSKI SIMPOZIJ O NOVI INFORMACIJSKI IN UČNI TEHNOLOGIJI

Za pedagoško in človečno šolo

Simpozija Nova informacijska in učna tehnologija za napredek izobraževanja, ki je bil od 21. do 23. aprila v Vrnjački Banji, se je udeležilo več kot 200 učiteljev vseh stopenj šol in drugih delavcev v izobraževanju. Uvodni referat je imel dr. Milan Ratković, poleg tega pa je bilo še 7 koreferatov, 55 poročil in veliko vsebinsko bogatih razprav. Posvetovanje so organizirali: Pedagoška akademija za izobraževanje učiteljev Beograd, Zavod za napredek vzgoje in izobraževanja Kruševac, Politika Soluska ura in Sekcija prosvetnih časnikov Jugoslavije.

Pedagoški delavci, ki so prepričani v moč novih znanstvenih in tehničnih dognanj v družbenem razvoju in še posebno v napredek sodobne šole, so tri dni pozorno poslušali, razpravljali – menjavali izkušnje ter razlagali, kako si zamišljajo novo šolo. Ta naj bi bila veliko bolj učinkovita od zdajšnje, obenem pa ne bi smela izgubiti humanizma in pedagoškega duha. Ohranjala naj bi ga drugače kot doslej – po novem.

Klasična šola je prišla do razpotja. Dobila je silovite izzive in hudo tekmovalnost v novi informacijski in izobraževalni tehnologiji. Komunikacijska sredstva prodirajo: njihove šole se porajajo po domovih in drugje, informacijske že zdavnaj ni več monopol šole.

Dr. Milan Ratković, profesor Pedagoške fakultete v Osijeku, meni, da bo nova tehnologija kljub nasprotovanju močno preverila pouk, najbolje pa bo, če bo kombinirana s klasičnimi sredstvi. Same spremembe ne morejo biti frontalne, temveč usklajene z možnostmi, pa tudi ne administrativne, ampak motivirane.

– Tradicionalno izobraževanje se ni odzivalo spremembam, nenehno je bilo v sporu z okoljem, novostim so le malokje odpirali vrata. Nenehna nasprotja, ki jih porajajo novosti v okolju in v samih uresničevalcih, pa rode slabe sadove. Najmanj sporne so evoliucijske spremembe, zato se tudi praviloma uspešno uresničujejo. Zaradi vsega tega je treba ravnati načrtno: najprej ovrednotiti zdajšnje stanje in ugotoviti, kakšne so razvojne težnje, nato pa dobre težnje spodbujati in slabe odpravljati; to pa obenem odpira vrata novostim, pravi Ratković.

Vrednost umetne inteligence

Dr. Vladimir Mužić, profesor na Pedagoški fakulteti v Osijeku, meni, da prav umetna inteligenca odpravlja klasični paradoks, ki se je pojavil očitneje v začetku tega stoletja: da sprašuje tisti, ki pozna odgovor (učitelj) redkeje pa oni, ki odgovora ne ve (učence). Opozorja na pomen in smeri znanstvenega raziskovanja razvoja in sprememb v šolah in meni, da je to pomembno, ne pa edini pogoj, da se šola usmeri k najbolje zamišljenim ciljem.

Nova izobraževalna in informacijska tehnologija bo ne samo zvečala učinkovitost dela v šoli, ampak bo pripomogla tudi k večji humanizaciji dela in odnosov v njem. To se bo zgodilo šele tedaj, ko bo pomembno ne samo tisto, kar naredi šola za »subjekte pouka« (s tem pa tudi širše za družbo), temveč tudi ono, kar s temi subjekti počne. Najati ji mora ne samo potrebno

znanje, jim razvijati sposobnost in spretnost, ampak jih tudi podpirati, varovati, razodtujevati kot osebnosti, ne pa jih ogrožati in si prizadevati vzgojiti iz njih konformiste.

Pedagoško zelo instruktivno je bilo razpravljanje akademika dr. Petra Mandića, profesorja na Filološki fakulteti v Sarajevu. Poudaril je prednosti pedagoške tehnologije pa tudi njene omejitve. Opozoril je na dejavnike, ki so vplivali na razvoj izobraževalne tehnologije, ta pa se je v zadnjih dveh desetletjih razvila bolj kot prej v dveh stoletjih. V zadnjih letih so pričakovali, da bo prav tehnologija posodobila vlogo učitelja – ta naj bi bil vse manj predavatelj, čedalje bolj pa organizator, programer in raziskovalec. Pedagoško osmišljena tehnologija v šoli bi morala omogočati več individualnega načrtovanja, dela in napredovanja, prožno programiranje, polprogramiranje, problemski in računalniški pouk, kombinacijo klasičnih metod z metodami odkrivanja in reševanja problemov, prepletanje frontalnega, skupinskega in individualnega dela. Zato pa je treba nenehno izboljševati gnotne možnosti za delo (vpeljati stroje za učenje, video sisteme, televizijo). Dr. Mandić pa je opozoril tudi na morebitne odklone, ki se lahko ob tem pojavijo: pretirano poudarjanje tistega, kar bo človek delal in zapostavljanje onega, kar bo v resnici počel, omejevanje vsebin izobraževanja, premoč poučevanja nad samostojnim učenjem. Ob koncu je dejal: – Za vpeljevanje sodobne pedagoške tehnologije, razumevanje njenih meja in moči, njeno smotno uporabo ter prilagajanje novim oblikam učenja in pouka, bi bilo treba spopolniti tudi oblike spopolnjevanja učiteljev, saj so prav ti ustvarjalci in oblikovalci učnega procesa. Nedopustno bi bilo, če bi premalo pripravljeni učitelji v novem tehnološkem procesu programirali stari način poučevanja in učenja. Tega pa je žal dandanes pri organizaciji in vpeljevanju pouka še veliko. To je pogosto tudi razlog, da se lastni neuspehi pripisujejo neuspehom tehnologije. Veliko razpravljalcev je poudarjalo, da postaja vloga učiteljev pri posodabljanju šole čedalje pomembnejša. Seznanjali so se z zahtevami, ki jih je treba izpolniti pri izdelavi izobraževalnega uporabnega programa, govorili o novi ureditvi šolskega prostora in opreme ter sodobnih alternativnih možnostih pedagoške tehnologije.

Jasno je, da družba in šola potrebujeta tehnološko preobrazbo izobraževanja, le-to pa zahteva tudi ustrezno družbeno obravnavo. Novi veliki podvig ne bo prenesel administrativnih omejitev, zato se moramo dogovoriti, kako bomo povežali potrebe, združili moči in sposobnosti za delo. Šele potem bomo lahko izdelali razvojne načrte za prihodnje desetletje. Ni več toliko časa, da bi lahko čakali na izsledke nekaterih srednjeročnih in dolgoročnih raziskav. Največji ustvarjalci ne čakajo na simpozije, ampak sami najdejo poti za povezavo in sodelovanje. Veliko opravil bo prepuščenih pobudi posameznikov in njihovi ustvarjalnosti, zato je treba ustvariti takšne družbene razmere, da pedagoška ustvarjalnost ne bo ostala zasebna ali na pol zasebna zadeva.

MOMČILO PARAUŠIĆ

SR SRBIJA

Visoka šola za učitelje

Malo jih je dandanes, ki še zmeraj trdijo, da »učitelji ne potrebujejo visoke izobrazbe«, da je »najboljše« učitelje dajalo staro »dobro« učiteljske, da pedagoške akademije niso poskrbele »za boljšo učiteljevo izobrazbo, čeprav so trajale dlje od učiteljske«. »da fakultetno izobraženi učitelji ne bodo hoteli delati na vasi« ipd. Na splošno je prevladala odločitev, da je učiteljem treba zagotoviti visokošolsko raven izobrazbe. Kadarkoli takšna opredelitev ni bila sprejeta v javnosti, se je pri poskusih njenega uveljavljanja v praksi pokazalo, da so precejšnje razlike v načinu, stališčih in predlogih rešitev vsakega od pomembnejših vprašanj (trajanje in narava visokošolskega študija, študijski predmetnik in učni načrt, preučevanje teoretičnih in praktičnih študijskih ved, sprejemanje, ocenjevanje, celotna dejavnost študentov med študijem itn.). Glede na vsa ta pojmovanja in obravnave ter izkušnje, ki so si jih pridobili na tem področju v Sloveniji (tam so zagotovili visokošolsko izobrazbo vsem učiteljem) in v drugih deželah (povečini se učitelji izobražujejo

na visokošolski ravni) pa tudi glede na zasnovo, ki so jo o tej zadevi izdelali v Inštitutu za pedagogiko na Filozofski fakulteti v Novem Sadu (obravnavali so jo na posebnem mednarodnem posvetovanju, ki ga je pripraviel OECD), in stališča, podana v raznih objavah ipd., je strokovna skupina SR Srbije izoblikovala temeljna stališča ter jih poslala republiškimi in pokrajinskimi komitejem za izobraževanje.

Strokovna skupina predlaga, »naj bi visokošolsko izobraževanje učiteljev organizirali v posebni visokošolski ustanovi, visoki šoli za izobraževanje učiteljev ali visoki učiteljski šoli. Tako zasnovana visokošolska organizacija naj bi predvsem organizirala ustrezno izobraževanje za potrebe osnovne šole, deloma pa tudi raziskovalno delo na področju osnovnega izobraževanja, skratka, v razrednem pouku. Postala pa naj bi tudi središče za izobraževanje in spopolnjevanje učiteljev; za to bi potrebovala svojo hospitacijsko šolo, kabinete ter tako zasnovan predmetnik in učni načrt, da bi si udele-

ženci izobraževanja pridobili primerno splošno, strokovno in pedagoško izobrazbo za delo v razrednem pouku.« Opuštili naj bi naslov »fakulteta« (in celo pedagoška fakulteta), ker »menijo, da takšen tip visokošolske organizacije ne bi mogel dati učiteljem ustrezne izobrazbe«. Učitelji naj bi se »izobraževali štiri leta, posebej pa je treba v študijskem predmetniku in učnem načrtu zagotoviti skladnost med splošnoizobraževalnimi in strokovnimi predmeti ter ustrezno praktično usposobljenostjo učiteljev za uresničevanje zahtev, predpisanih s predmetniki in učnimi načrti osnovnega izobraževanja in vzgoje.« Poprejšnja izobrazba (temeljna) za tak študij je končana pedagoška smer (srednja stopnja), pod nekaterimi pogoji pa tudi nekatere druge smeri. Študij naj bi bil reden in ob delu. Študenti z diplomsko pedagoške akademije naj bi končali študij po posebnem programu. Kadar gre za kadre te visokošolske ustanove, predlagajo, »naj bodo nazivi učiteljev za vse splošnoizobraževalne in splošnostrokovne predmete enaki kot na univerzi, to pa pomeni, da bo treba izpolniti pogoje, ki ji za te nazive predpisuje zakon. Učitelji za ožje strokovne predmete morajo imeti stopnjo strokovne izobrazbe VII/2 z nazivom strokovni sodelavec in

predavatelj. Učitelji telesne vzgoje, tujega jezika, za rekreacijo in prostočasne dejavnosti naj bi imeli stopnjo strokovne izobrazbe VII/1. Vpeljati je treba tudi naziv asistent in asistent sodelavec s stopnjo strokovne izobrazbe VII/1. Učitelji, ki bi končali študij na tej visokošolski ustanovi, bi dobili naziv diplomirani učitelj s stopnjo strokovne usposobljenosti VII/1.

Glede na te opredelitve je strokovna skupina izdelala tudi osnutek študijskega predmetnika. Študenti naj bi bili obvezno zaposleni 30 ur na teden (te naj bi bile namenjene za študij, obvezne in prostočasne dejavnosti, izbirne dejavnosti, praktično delo idr.). Število predmetov je premišljeno določeno in prav tako tudi število izpitov po letih (skupaj 15 izpitov iz študijskih predmetov, 6 izpitov iz metodike in na koncu diplomski izpit). Študenti opravljajo izpite različno: ustno, pisno in praktično. Veliko študijskih ved je med seboj povezanih; to, kar so se učili na pedagoški smeri v srednji šoli, se tokrat ne ponavlja. Vpeljana sta dva interdisciplinarna seminarja itn. To so, na kratko povedano, samo nekatere novosti, ki se pojavljajo v osnutku študijskega načrta.

NIKOLA M. POTKONJAK

SR SRBIJA

Novi vzgojitelji – novi programi

V Zakonu o usmerjenem izobraževanju SR Srbije je zapisano, naj bi bila akademija enotna vzgojno-izobraževalna organizacija, ki bi trajala šest let. Izobraževanje prihodnjih vzgojiteljev naj bi bilo organizirano v sklopu pedagoške smeri od prvega do četrtega leta. Na tej stopnji izobraževanja ima poleg splošno-izobraževalnega področja pomembno mesto splošno strokovno področje. Povečanje števila ur za psihologijo in pedagogiko pa tudi vpeljevanje novih predmetnih področij, kot sta na primer fiziologija razvojnega obdobja in higiena, pa naj bi pripomoglo, da bi se vzgojitelji predšolskih otrok bolje pripravili za svoje prihodnje delo. Nekatere pripombe k organiziranju poklicne prakse učencev pa tudi k neenakomernemu številu ur iz posameznih predmetnih področij so seveda upravičene. Po končani četrtni stopnji strokovne izobrazbe se pridobi naslov strokovni sodelavec v vzgojno-izobraževalnem delu – ta naziv pa na žalost ne obeta, da bi ga lahko uvrstili na področje vzgojno-izobraževalnega dela s predšolskimi otroki. To pomeni, da je ta stopnja izobrazbe v resnici samo kadrovska podlaga za učiteljske šole, skratka za nadaljnje izobraževanje za poklic vzgojitelja in učitelja na pedagoških akademijah.

V drugem delu izobraževanja vzgojiteljev, to je na končni stopnji (5. in 6. leto), prevladujejo vsebine iz splošnostrokovnih in še posebej ožje strokovnih predmetov in področij; to je tudi razumljivo, saj se na tej stopnji usposablja prihodnji vzgojitelj praktično, pripravljajo se za neposredno vzgojno-izobraževalno delo s predšolskimi otroki.

Pri obravnavi usposabljanja vzgojiteljev na končni stopnji so se pojavljala različna vprašanja: ali je treba izobraževati vzgojitelje za dve smeri, in sicer vzgojitelja za otroke v jasli – za delo z otroki do treh let, in vzgojitelja za delo z otroki od 3 do 7 let. Menimo, da bi bilo smotno, če bi pedagoške akademije izobraževale enoten profil vzgojiteljev za delo z otroki od 3 do 7 let. Glede na to je treba zdajšnje predmetnike in učne načrte za izobraževanje vzgojiteljev za otroke od 3 do 7 let razširiti s področji in vsebinami, ki obravnavajo problematiko o delu z otroki v jasli.

SABIT JAHA

Pesnik Kajetan Kovič, 1983

SAP KOSOVO

Potrebam ni zadoščeno

V SAP kosovo so začeli ustanavljati predšolske ustanove v šolskem letu 1953/54. Tisti čas je bilo v vrtcih 214 otrok. To število se kljub zahtevam okolja dolgo ni zvečalo. Šele leta 1980, ko je Skupščina SAP Kosova sprejela načrt o razvoju vzgoje in izobraževanja v predšolskih ustanovah, je število otrok v vrtcih začelo naglo naraščati in doseglo številko 4656. To pa je bilo, izračunano v odstotkih, še zmeraj manj kot drugje v naši državi. Primanjkovalo je prostora, posebno veliko težav pa je povzročalo pomanjkanje vzgojiteljev. V vsej pokrajini je namreč eno samo središče za usposabljanje vzgojiteljev za predšolsko vzgojo, in sicer v Gnjilanih. Ta oddelek ali smer višje pedagoške šole, v kateri se izobražujejo vzgojiteljice in traja dve leti, pa vse do danes ni mogel zadostiti vsem potrebam v pokrajini SAP Kosovo. Zato so ustanovili tudi oddelek za usposabljanje specializiranega profila – vzgojiteljica

– medicinska sestra, ki naj bi pripomogel, da bo v vrtcih zajetih več otrok.

Zdaj je v predšolskih ustanovah 11.248 otrok. V njih so zaposlene 604 vzgojiteljice; 323 jih ima višjo strokovno izobrazbo, 70 srednjo – učiteljske, 211 pa končane druge srednje šole. Kar zadeva jezikovno sestavo, jih je 63,74 odstotka usposobljenih za delo v srbohrvaškem jeziku, drugi pa v albanskem.

Lik nove vzgojiteljice je tema, o kateri razpravljajo te dni v prosvetno-družbenih krogih Kosova. Sodobna zahteva je namreč, da je treba otroke že od malega vzgajati v duhu skupništva, bratstva in enotnosti. To pa pomeni novo podobo sodobnega vzgojitelja. O tem, ali se bo v dozdajšnji sestavi izobraževanja kaj spremenilo, ni mogoče reči še nič določnega. Gotovo pa je, da v pedagoških krogih o tem že razmišljajo in resno razpravljajo.

BORISLAV STANOJLOVIĆ

TUDI POČITNICE PO »MERI OTROKA«

Dol z okostenelostjo in uniformnostjo!

V našem spreminjanju šolskega reda ravnamo večkrat tako, kot da bi hoteli zmeraj znova potrjevati že preskušeno staro resnico: Veliko grmenja, malo dežja.

Bo zdaj drugače? Že dolgo ugotavljamo, da zimske počitnice niso učinkovite (pri naših prizadevanjih nas je še sneg pustil na cedilu). V pripravi, da se bodo vsi osnovnošolci znašli na smučiščih, kjer za vse ne bi bilo prostora, smo s počitnicami ob različnem času že tako majhno domovino razdelili na dva dela. Pri tem ni bilo prav nič pomembno, da so mnogi

starši imeli osnovnošolce v enem delu počitnic, srednješolce pa v drugem. Kasneje, ko je bilo že videti, da je čedalje manj otrok, ki lahko organizirano preživljajo počitnice na snegu, so mesečni presledki med začetkom in koncem počitnic skrajšali na tri tedne. (Vseeno pa smo lahko dvakrat enako poslušali poročila, kako se zapirajo in odpirajo šolska vrata za polovico učencev.)

Ob vsem tem pa se zdi, da nismo razmišljali o smotni izbiri prostega časa, še manj pa o učinkovitosti učenja pred počitnicami. Nihče ni hotel prisluh-

niti opozorilom učiteljev, da kakovost pouka upada že od srede decembra in kako nesmiselno je, da se morajo po novoletnem praznovanju učencev samo za nekaj dni vrniti v šolo in ob številnih kontrolnih nalogah dokazati, česa so se naučili v prvem polletju. Se je treba čuditi, če jih je ob taki napetosti veliko pokazalo manj, kot zmorejo? Prav gotovo pa je tudi precej slabših učencev ob takšnem preverjanju sredi prazničnega ozračja ob ponovnih neuspehih popolnoma otopelo.

So bile počitnice lahko praznik, nujna po napornem delu? Veliko učencev na to vprašanje ne bi moglo odgovoriti pritr-dilno.

Dolgo časa pa je že čutili potrebo, da bi se Jugoslavija vendarle poskušala približati razviti Evropi. Da je lahko droben korak k približevanju tudi uskladi-tev naših in evropskih zimskih počitnic, se je prvič obširneje govorilo ob predlogu, naj bi 25. december razglasili za (družinski) praznik. Tako bi bili učenci doma do 2. januarja.

Zato je treba o tem predlogu obširneje spregovoriti, hkrati pa tudi čimprej tudi sprejeti druga-čen šolski koledar. Tako bomo samo dosegli, da bodo dnevi, ki so bili za resno učenje neučinko-viti, bolj smiselno izrabljeni – in morda bo tudi znova več časa za družinsko pričakovanje novega leta.

Morda bo največji pomislek ob tem, kako bo z novoletno jelko in s pričakovanjem dedka Mrza. Morda se bo tudi kdo našel, ki bo zahteval, naj se v šole vrne Miklavž. – A ne spre-nevedajmo se: naj ostane dedek Mrza – takšen, kakršnega vi-dimo na skrbno pripravljenih prireditvah v glavnih mestih; dedka Mrza, kot ga imamo že dolgo po šolah, pa ne rabimo več. Čeprav je še veliko naših učencev skromnih in nezahtev-nih – jih s preprostimi programi, ki jim pravimo »kulturni« (ko-stumografija je ena sama impro-vizacija – prej maskarada kot do-živetje ob Gasparijevih podo-bah), in z vrečkami, v katerih se znajdejo stvari, ki si jih lahko privoščijo vsak dan, ne moremo zadovoljiti. Če ni pristržno, slo-vesno, je boljše, da ni nič.

Razmisli si pa kaže si o drugem tednu počitnic. Verjetno je tudi tu treba odpraviti okostenelost in uniformnost. Že dolgo ugo-tavljamo, da bi vendarle morali prisluhnuti tudi vremenskim raz-meram – ali snegu ali pretira-nemu mrazu.

S spremenjenim načinom bi morda vendarle dosegli večjo učinkovitost dela in tudi sproš-tenost in morda bi se vsaj nekoliko približali geslu, naj bo šola po meri otroka.

Vredno je poskusiti, zato ne odlašajmo.

JOŽE ZUPAN

Zgodovino v peti razred osnovne šole

Predmet spoznavanja družbe za 5. razred je nekakšna meša-nica geografije in zgodovine, temu pa je na koncu dodano še nekaj prometne vzgoje. Po uč-nem načrtu je za ta predmet na voljo 70 ur. Vprašanje je, koliko teh ur je namenjeno temam iz zgodovine. Pri vseh tematskih sklopih (Primorski svet, Gorski vrh in Nižinski svet in SFRJ – Svobodna skupnost narodov in narodnosti) je zgodovinski del teme obdelan zelo enosmerno in pavšalno. Pri vseh temah je glavni in največkrat edini zgo-dovinski dodatek kratek in površen pregled NOB. V zadnjem delu mu je dodan še krajši prispevek o neuvrščeniosti. Kratki prikazi zgodovine NOB so iztrgani iz ce-lo-te, saj so podani le posamezni problemi. Predmet, kakršen je spoznavanje družbe, nam v 5. razredu ni več potreben. Takšno prikazovanje zgodovine namreč učence bolj bega, kot pa jim ko-risti. Učencem je prikazan le po-samezen zgodovinski dogodek, za poglobljeno razlago o vzrokih in posledicah dogodka pa so naj-večkrat prikrajšani.

Menim, da bi bilo za zgo-dovino in geografijo boljše, da bi spoznavanje družbe že v petem razredu nadomestila dva samo-stojna predmeta. Vsakemu bi namenili polovico ur. Tako bi si v sklopu predmeta zgodovina v osnovni šoli ta predmet pridob-il 35 ur, po novem bi jih imel

torej 235. To bi pomenilo za šes-tino več ur; takšno povečanje bi omogočilo bolj poglobljena pre-davanja posameznih zgodovin-skih tem, hkrati pa bi lahko do-dali nekatere teme, ki jih zdaj v učnem načrtu ni. Petintrideset ur zgodovine v petem razredu bi uporabili za teme iz uvoda, do-be praskupnosti in antične zgo-dovine, temu sklopu je zdaj v šes-tem razredu namenjenih 25 ur. Ostalih 200 ur bi porazdelili na šesti, sedmi in osmi razred, na-menili pa bi jih temam, za katere je zdaj namenjenih 175 ur. Takšna sprememba števila ur zgodovine v osnovnih šolah bi bila za zgodovino velikanska pri-dobitev. Dobili bi dragocene ure za predmet, ki ga imajo učenci na tej stopnji šolanja povsod enako, za mnoge pa je najpo-membnejše in edino srečanje z zgodovino. Poznavanje naše in tuje zgodovine je pomembno, da mu moramo nameniti največjo pozornost prav v osnovni šoli – tam pa jo imajo, kot sem že dejal, vsi učenci enako. V mno-gih programih srednjih šol je na-mreč zgodovina vse prepogosto odrinjena med drugorazredne predmete. Žal se ne zavedamo, da bi morala biti zgodovina kot predmet v vzgojno-izobraževal-nem procesu na vseh stopnjah prav tako pomembna, kot je po-membno poučevanje maternega jezika.

BOJAN BALKOVEC

35. OBLETNICA MATURE

Maturanti mariborskega učiteljskega letnika 1954 (vse paralelke), se bomo srečali ob 35. obletnici mature v soboto, 17. junija 1989, na Ptuj. Zbrali se bomo ob 15. uri pred hotelom Poetovio Ptuj. Informacije dobite pri Štefaniji Skaza, Kajuhova 16, 62250 Ptuj ali po telefonu (062) 773-317 od 13. do 14. ure.

ZA TISTE, KI NE ZMOREJO NAROČNINE

Naša naročnica Marija Molek z Vrhnike je namesto naročnine to pot nakazala Prosvetnemu delavcu kar 200 tisoč dinarjev s pripombo: »Tudi za tiste, ki ne zmorejo sami.« Res lepo dejanje v času, ko nekateri dolgoletni naročniki zaradi nizkih pokojnin z obžalovanjem odpovedujejo časopis.

Uredništvo

pobude odmevi

V korak z Evropo?

Enotne zimske počitnice od 23. 12. do 6. 1.

Te dni, ko razpravljamo o vse-bini predloga Zakona o sred-njem izobraževanju in najrazlič-nejših racionalizacijah v šolstvu, je prav, da spregovorimo še o zimskih počitnicah za učence osnovnih in srednjih šol.

Predlagam, da dopolnimo 41. člen, ki spreminja dozdajšnji 83. člen zakona, tam kjer je oprede-ljen začetek in konec šolskega leta, z besedilom: »Zimske po-čitnice so od 23. 12. do 6. 1.«. Pomembno naj bi sprejeli tudi za osnovne šole. Predloga uteme-ljujem takole:

● V tem času, dan prej ali kasneje, smo nekoč že imeli zim-ske počitnice. Takrat je veljala ugotovitev, da se šolska utrje-nost v teh dneh tako nakopiči, da je odmor nujen. Tako za učitelje kot za učence. Zdaj bolj sodobno pišemo in govorimo o »šolskem letnem bioritmu«. Ta »bioritem« je bil kasneje odprav-ljen iz ideoloških razlogov. V te zdaj ne verjame nihče več. In ker je bilo v Skupščini SRS predla-gano, naj bo 25. december dela prost dan, ne vidim več ideolo-ških ovir za pameten in pošten predlog, še manj pa nekaterih drugih (ki jih bom še navedel).

V zvezi s tem trdim še nekaj. Nihče, ki sedi v pisarni in odloča o delu v šolah, ne more čutili delovnega ozračja, kakršno je v dneh od božiča do novega leta. Delo je trdo, napeto, živčno, na-porno, dosežki pa skromni, prav klavni. In to tik pred polletjem, ko bi morala biti ustvarjalnost največja. Tudi to je eden od raz-logov, da je učni uspeh ob pol-letju pri nas nenormalno slab. Ne smemo se čuditi, če so učenci siti sošolcev in učitelji svojih ko-legov. Drug pred drugim be-žimo. Praznikov se skoraj nihče ne veseli.

● Zdajšnje praznovanje in nepraznovanje, nedelovno ozračje v podjetjih in doma pov-zroča v šoli »prosti tek«, ki ima več slabih moralnih posledic. Učitelj je »zloben in krivičen«, če utrjuje in ocenjuje, učenec je pred sabo čist, če dobi neza-dostno ali nižjo oceno, ker se mu godi krivica. Je žrtev. To čudno »ozračje« zlobe in žrtev – svoj pečat mu dajejo še priprave na najpomembnejšo »veselico leta« v javnih občilih – poraja pri mno-gih učiteljih mnenje, da je v teh dneh boljše počivati, manjkati, kot pa vlagati veliko truda v nič.

Pri tem gre za tole pomembno ugotovitev: Vsi bi radi v šolstvu nekaj prihranili. Zato predla-gamo različne administrativne ukrepe, kot so povečanje števila učencev v oddelku, manj oddel-kov, nižje plače za več dela itn., ne vidimo pa najočitnejših vse-binskih rešitev, to je, da bi orga-nizirali pouk takrat, ko je naju-činkovitejši, namesto da podpi-ramo »prazni tek«, lenobnost in brezdelje. Ali niso že tu tudi kali našega vsesplošnega slabega dela? Začnimo z racionalizacijo tam, kjer je najbolj koristna in učinkovita.

● Že večkrat sem govoril in tudi pisal, da imajo ob zdajšnji organiziranosti zimskih počitnic učenci skoraj ali pa kar ves me-sec prosto, torej od 24. decem-bra do konca zimskih počitnic. Ali smo res v drugih mesecih tako prizadevni, da nadome-stimo to, česar v tem času ne naredimo? Ali kdo odgovarja za vpeljavanje nedela v naš šolski sistem? Ob tem bi lahko še mirno zapisal, da učenci tudi od praznikov nimajo nič, vsaj pravega veselja ne, saj vedo, da bo zatem še pet do deset dni strogega ocenjevanja, kampanjskega dela. Znanje, ki si ga tako pride-bijo, izpuhti v prvih dneh zim-skih počitnic. Spet trud brez učinkov. Tisto, da delimo učence na mestne in podeželske, pa je tako brez pomena – spo-menik naši nepremišljenosti in ne-umnosti. Zaradi nekaj učencev, predvsem iz bogatih plasti, mu-čimo vse. Tudi za to bi moral nekdaj pošteno odgovarjati.

● Januarja, so bioritmične zmogljivosti že zelo velike, toda očitno jih nočemo izrabiti. Izrab-lja pa jih ves pametni svet.

● Radi se zgledujemo po raz-vitem svetu. Dajmo se tudi pri zimskih počitnicah. Stik z Evropo moramo negovati tudi v šolstvu. Ali smo tudi tu nekaj posebnega – zaostali in neraz-viti?

Različni strokovnjaki bi lahko našli še več razlogov, pa že navedenih je toliko, da je upravi-čena zahteva po enotnih počitni-cah za osnovne in srednje šole, ki bi se začele prej in bi zajele vse praznike tako, kot je predla-gano. Učinek bo prav gotovo večšeren in koristen za naše delo in razvoj.

JOŽE ZUPANČIČ

Kako dopolniti pouk kemije za elektrotehnike?

Predlogi so nastali z manjšo, neformalno anketo, ki smo jo opravili med učitelji praktičnega pouka in elektronskih predmetov na Srednji elektrotehniški šoli v Ljubljani ter nekaterimi učitelji in raziskovalci na Fakul-teti za elektrotehniko in računal-ništvo v Ljubljani (docent dr. Radko Osredkar, docent dr. Jan Lokovšek, mag. Vojan Rozman in mag. Jošt Razinger).

Dijaki srednje elektrotehniške šole in študentje elektrotehnike se seznanijo z osnovami kemije samo v prvem letniku srednje šole (program SVIO), zato stro-kovnjaki teh usmeritev pri vsak-danjem delu s sodobno elektro-niko čutijo pomanjkanje znanja, predvsem pri uporabi kemije, in na interdisciplinarnih področjih, ki zadevajo tehnologijo polpre-vodnikov.

Znanje iz kemije je temelj so-dobnih elektronskih tehnologij, zato z obžalovanjem ugotav-ljamo, da so učenci elektrotehni-ske usmeritve glede tega znanja na slabšem v primerjavi z učenci naravoslovnih srednjih šol (70 ur kemije: 367 ur). To pomanjklj-i-vost v elektrotehniški usmeritvi je v podaljšanjem pouka kemije na dve leti, nekoliko pa tudi prilagoditvijo in manjšo razširi-tvijo programa kemije na tej usmeritvi.

klicu tehnika, pa se s temi te-mami seznanijo le v zelo omeje-nem obsegu. Smiselno bi bilo, da bi se ta del programa priključil k razširjenemu pouku kemije.

Predlagamo, da program po-uka kemije razširimo s temi te-mami:

– Organska kemija: Polimeri in fotopolimeri, Lepila (dvo-komponentna), adhezija površ-in, Zaščitni premazi, Prevodne paste.

– Kemijski tehnološki po-stopki: Kemija jedkanja, Elek-trokemija (galvaniziranje, kemij-ska zaščita), Kemija površin (čiš-čenja, kontaktne površine), Spajkanje (fluksi, priprava površ-in, binarni diagrami, površinska napetost).

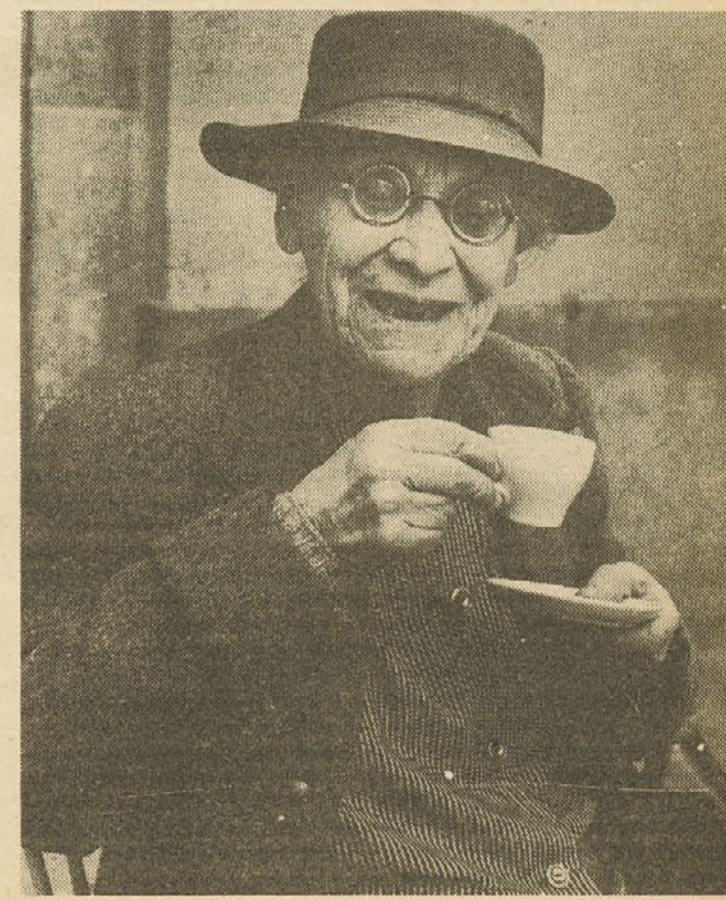
– Polprevodniški elementi in tehnologija polprevodnikov:

Pri kemiji bi obravnavali predvsem fizikalni in kemijski vi-dik, aplikacije pa bi se naprej ostale v programu predmeta elektronski elementi: Energijski nivoji, Pridobivanje p-tipa in n-tipa polprevodnikov, Monokri-stal, polikristal, Dopiranje, Ok-sidacija, Implantacija ionov, Pri-dobivanje silicija.

– Ekologija: Vpliv surovin in odpadkov na okolje, Pravilni po-stopki za ravnanje s temi snovmi.

Predlog tem, s katerimi bi mo-rali razširiti pouk kemije, ne upošteva konkretnih možnosti za razširitev predmeta. Šele te-daj, ko bi nekoliko natančneje poznali te možnosti, bi se lahko dogovorili o razširitvi programa na srednji elektrotehniški smeri.

Za aktiv: M. OSREDKAR

Marija Vrtačnik, profesorica ruščine (Skodelica kave), 1976

dopisniki poročajo

OB 40-LETNICI SREDNJE VZGOJITELJSKE ŠOLE
V LJUBLJANI

Razstavljajo likovni pedagogi

Razstava v Galeriji Kompas (25. 4.–18. 5. 1989) je predstavila dela sedanjih in nekdanjih učiteljev SVŠ: Milene Braniselj, Bogdana Borčiča, Petra Černeta, Alenke Eržen Šušteršič, Tomaža Gorjupa, Slavka Hočevarja, Zdenka Huzjana, Aladina Lanca, Lidije Osterc, Rože Piščanec, Sama Perparja, Milosa Požarja, Damirja Smerdela in Tanje Špenko. Njihova umetniška dela kažejo slogovno raznolikost, saj ima vsak svoj slikarski in kiparski rokopolis, vsi pa izhajajo iz sodobnega sveta in seveda lastne ustvarjalne vizije. Razpeti med pedagoškim delom in umetniško ustvarjalnostjo so morali razviti posebno dragoceno sposobnost, kako prenašati likovno občutljivost na učence, da bodo kasneje v vrstici znali voditi prve korake otrok v svet kulture in lepote. Razstava je pokazala, da so učence SVŠ v štiridesetih letih estetske oblikovale pomembne umetniške osebnosti.

I. G.

ŠOŠTANJ

Že 21. likovni svet otrok

Sončna sobota je 22. aprila privabila v Šoštanj številne obiskovalce na 21. razstavo Likovni svet otrok, ki je letos potekala pod geslom Turizem smo ljudje.

Kot sta povedala glavna organizatorica razstave na šoli Karel Destovnik Kajuh, ravnatelj Karel Kordeš in pomočnik Tone Bahor, je na letošnji natečaj prispelo več tisoč likovnih del v najrazličnejših tehnikah iz 89 osnovnih šol in zavodov iz vse Slovenije. Zanimivo je, da letos sodelujejo tudi šole s slovenskim učnim jezikom iz Italije, in sicer: Zavod za slovensko izobraževanje iz Čedad in osnovne šole: Karel Destovnik Kajuh iz Padrič-Gropada, V. Šček Nabrežina, France Bevk iz Opčin, A. Gradnik Repentabor, K. Širok Sveti Jakob, Albert Sirk Sv. Križ in iz Madžarske Osnovna šola Gornji Senik.

Žirija, v kateri so bili višji predavatelji na Pedagoški fakulteti v Mariboru, akademski slikarji Peter Krivec, Bojan Golija in Albin Kramberger, je za razstavo izbrala okrog 500 del. Razstavo je tudi letos didaktično postavil likovni pedagog Tone Skok, ravnatelj Osnovne šole Miha Pintar Toledo iz Titovega Velenja. Tako kot vsako leto doslej je razstava tudi tokrat pod pokroviteljstvom Pionirskega lista iz Ljubljane.

Že v jutranjih urah so na Kajuhovo šolo, kjer je razstava, prihajali likovni pedagogi z učenci, pa tudi starši, ki se veselijo uspehov svojih otrok. Dvorana Doma kulture, v njej je bilo ob 11. uri slovesno odprtje, je bila nabito polna.

V imenu Kajuhove šole je navzoče pozdravila Jelka Koren, nato pa je spregovorila prof. Milena Markič, pomočnica predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Proslave sta se udeležila tudi republiška svetovalka za likovno vzgojo mag. Helena Berce Golob in v imenu pokrovitelja Valter Samide, urednik Pionirskega lista iz Ljubljane ter drugi gosti in predstavniki družbenopolitičnega življenja občine Velenje. Prof. Milena Markič je v svojem govoru pohvalila vse, ki so v gostoljubni Šoštanj in na razstavo prinesli del svojega

življenja, svojega iskanja in osebnega odzivanja na svet okoli sebe. Opzori je tudi na izredno poštrevnost kolektiva Kajuhove šole v Šoštanju ter uredništva Pionirskega lista in vse v Šoštanju in občini Velenje, ki si prizadevajo za razvoj likovno-estetske vzgoje na naših šolah in zavodih. Razstava likovni svet otrok je konstanta v naši likovni vzgoji, priložnost za izmenjavo didaktičnih izkušenj in za preverjanje pedagoških dosežkov. Ob koncu govora pa je vsem razstavljalcem, pedagogom in prirediteljem iskreno čestitala h kontinuiranemu delu in tudi doseženim uspehom.

Sledil je program po scenariju Karla Kordeša, ki so ga izvedli učenci Kajuhove šole, smiselno pa se je nanašal na preteklost in sedanjost Šaleške doline.

Nato je Peter Krivec v imenu žirije prebral utemeljitev enakovrednih nagrad, ki so jih prejeli tele osnovne šole in likovni pedagogi: 1. celjske čete in Neli Kač iz Celja, Jožeta Gorjupa iz Kostanjevice na Krki in Jože Marinč, Simon Jenko iz Kranja in Jolanda Pibernik, Anton Aškerc in Miha Pintar Toledo iz Titovega Velenja ter pedagoga Marjeta Valc in Robi Klančnik. Priznanje pa je prejela tudi Tanja Fatur iz Osnovne šole Tone Čufar iz Maribora za delo, ki so ga natisnili na vabilo in naslovnico kataloga.

Ob razstavi so izdali v 1000 izvodi lep katalog s številnimi barvnimi reprodukcijami, ki bo koristen priročnik za nadaljnjo likovno-estetsko vzgojo na šolah. Izdajo kataloga so omogočili: Izobraževalna in kulturna skupnost občine Velenje ter Slovenija Turist iz Ljubljane.

Ker je potekala razstava pod geslom Turizem smo ljudje, bodo del gradiva razstavili tudi v zdraviliščih Topolšica, Moravske topolice in Rogaska Slatina.

Razstava na Kajuhovi šoli pa bo odprta vse leto, da si jo bodo lahko ogledali udeleženci raznih izletov in ekskurzij, ki prihajajo na šolo tudi na ogled spominske sobe Karla Destovnika Kajuha in kulturniške skupine 14. divizije.

VIKTOR KOJC

Zgubljene politične vrednote

V današnjem času slišimo čedalje pogostejše besede politični pluralizem, obenem pa se pojavljajo razmišljanja, kaj je bistvena vsebina tega pojma. Kako ta pojav najustrežneje (po)imenovati?

Temeljni pogoj za delovanje političnega pluralizma, pa naj si ga razumemo kakorkoli, je prav razvita politična kultura. Nad to kulturo v našem družbenem življenju pa se je treba zamisliti. Na to nas tudi opozarjajo izsledki mnogih raziskav.

V politični kulturi dandanes pogosto opažamo pojav, ki ga lahko opredelimo kot »prevrednotenje vrednot«. Vrednote, ki so še do nekdaj veljale za stabilne, doživljajo korenite spremembe v svojih kognitivnih (spoznavnih), emocionalnih ter konativnih (dejavnih) sestavinah. Te sestavine so bolj kot so bile kdajkoli v disharmoničnem, navzkrižnem odnosu.

Nastajajo neskladja, ki lahko učenca zmedejo. Vrednostne spremembe je mogoče zaznati tako na družbeni kot individualni ravni. Pri tem pa seveda ne

mislimo, da tudi individualno, posameznikovo vrednotenje ni družbeno porajano.

Skratka, stare vrednote izgubljajo vrednost, nove pa še niso jasno oblikovane. Ali, kot pravi Jože Miklavc: »Priče smo izgubljanju v prihodnost, ki korenito obračunava z doslej navidez trdnimi vrednotami, ki pa odpravljenih, razvrednotenih vrednot še ne nadomešča z novimi ali pa jih nadomešča tudi z retrogradnimi, z vrednotami iz ropotarnice zgodovine, kot bi slikovito rekli mladi. Pač rojevanje novega, mladega, perspektivnega.« (Prosvetni delavec, 10. 4. 1989).

Pojav »vrednostnega vakuuma« pa se zrcali v učenčevi zavesti. O tem, kaj lahko pomeni za njen osebnostni razvoj, se je treba zamisliti in to tem bolj, če se spomnimo, da so prav vrednote tiste, ki pomagajo (naj bi pomagale) usmerjati učenčovo življenje. Vrednote naj bi bile učenču oporni vzorec za njegovo sklepanje, vedenje, ravnanje, pa tudi usmeritev za oblikovanje njegovih stališč, in temelj, ki

daje njegovemu informiranju smisel.

To naj bi bile tudi učenčeve osebnostne sestavine, ki mu omogočajo, da se lahko lažje pravilneje odloča.

Vrednostni pojavi naj bi učenču bili tudi motivacija za doseganje zaželenih ciljev. Toda, ali je res tako?

Če je naloga pedagoga, da pri učenču razvije čut za opravljanje številnih dolžnosti in odgovornosti, se zastavlja vprašanje, kako naj poteka ta razvoj v učenčevi osebnosti, saj mora vendarle temeljiti na vrednotah.

Spomnimo se tudi, da imajo vrednote lahko avtonomno in heteronomno podlago, obe pa se prepletata. Posebno resnične, avtonomne učenčeve vrednote (z vključevanjem svojih širokih kognitivnih sestavin) lahko tudi zelo motivirajo, saj ima učenec do njih kot odnos do nečesa, kar ga izrazito zavezuje. Toda, znova se zastavlja vprašanje: katere vrednote so dandanes takšne in kako naj jih razvija

v svojem pedagoškem procesu učitelj?

Naj sklenem: prav gotovo je vrednota kot pomembna prvina politične kulture zelo pomembna oblikovalna sestavina učenčeve osebnosti. Ta, po svojem bistvu zelo raznovrstni pojav, pa v današnjem času doživlja mnoge vsebinske spremembe le-te pa odsevajo (tudi) v učenčevi zavesti. Toda, kako in koliko odsevajo, koliko pripomorejo k njeni bogatitvi in koliko ovirajo njen razvoj, so vprašanja, ki jim mora učitelj nameniti kar največ pozornosti. »Prej ali slej velja tudi, da je na daljši rotnornejša politična drža, ki izhaja iz zavezanosti trajnejšim družbenim in razvojnim vrednotam, demokratičnim in humanizacijsko vrednejšim načelom. Mislim, da vse to še posebno pritiče učitelju, ki ga pri njegovem delu seveda še posebej zavezuje družbeno dogovorjen vzgojni in učni smotri ter naloge.« (Miklavc, prav tam).

ALOJZIJA ŽIDAN

Z RAZISKAVAMI DO NOVE ZASNOVE IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH PRI NAS Publikacije, ki nam odpirajo nova obzorja

Dve leti je, kar smo začeli v Sloveniji – v Pedagoškem inštitutu v Ljubljani – v večletnem programu Konceptija izobraževanja odraslih v Sloveniji sistematično raziskovati izobraževanje odraslih pri nas. Zdaj nam raziskovalci že ponujajo svoje prve rezultate in ugotovitve, ki so jih namenili vsem, ki jih zanima razvoj tega področja vzgoje in izobraževanja, za katerega strokovnjaki pravijo, da je »najbolj dinamičen naboj celotnega današnjega sistema vzgoje in izobraževanja«. Raziskovalci zatrjujejo, da ne bodo le razkrivali stanja in zdajšnjih slabosti izobraževanja odraslih pri nas, temveč da bodo ponudili izvajalcem, uporabnikom, načrtovalcem in oblikovalcem politike vse najpotrebnejše podlage za njegov uspešnejši razvoj v prihodnosti. S tem da bodo tudi zapolnili vrzel, ki smo jo dozdaj čutili na tem področju strokovnega slovnstva pri nas. Za tisk so pripravljene tele štiri teme:

● IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH KOT STRATEŠKI DEJAVNIK POSPEŠEVANJA NAŠEGA RAZVOJA

Avtor: Zoran Jelenc, 110 strani

Izbir gradiva, ki je idejna in teoretska podlaga tako za načrtovanje raziskovalnega programa kot tudi za snovanje in preoblikovanje izobraževanja odraslih pri nas.

● ODRASLI PREBIVALCI SLOVENIJE V IZOBRAŽEVANJU

Avtor: Zoran Jelenc, 216 strani

Prva celostna predstavitev značilnosti izobraževalne dejavnosti odraslih v Sloveniji: kje se izobražujejo, kaj se učijo, kaj jih spodbuja k izobraževanju, kako se želijo izobraževati, kaj jih ovira, da se ne začno izobraževati ipd. Podatki so pridobljeni z metodo intervjuja na reprezentativnem vzorcu slovenske populacije (2.033 oseb).

● IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV V DELOVNIH ORGANIZACIJAH V SLOVENIJI

Avtorji: Zoran Jelenc, Tanja Klenovšek Vilič, Mirjam Perović, 104 strani

Analiza statističnih podatkov o stanju in trendih izobraževanja delavcev v delovnih organizacijah v Sloveniji v osemdesetih letih (1981–1987) in kritična obravnava informacijskega sistema na tem področju pri nas.

● ODRASLI V IZOBRAŽEVANJU V SLOVENIJI DO LETA 2000

Avtorji: Zoran Jelenc, Jerina Kodolja Starin, Vida Mohorčič Špolar, Jože Valentič, 149 strani

Projekcije za izboljšanje izobrazbene sestave prebivalstva, zlasti delavcev v Sloveniji do leta 2000 s pomočjo ustreznega vključevanja v izobraževanje odraslih, in potrebni družbeni ukrepi v ta namen. Ponujena je metodologija za načrtovanje, ki jo je mogoče uporabiti za podobne projekcije po območjih in po področjih dejavnosti.

Besedila sta pozitivno ocenila recenzenta prof. dr. Ana Krajnc in prof. dr. Ivan Svetlik. Publikacije prinašajo veliko »pomembnih in za naš prostor novih ugotovitev« in... »v slovenskem prostoru odgovarjajo na tista vprašanja, na katera sploh nismo imeli ali pa nismo imeli dovolj dobrih odgovorov«, je zapisal v svoji oceni dr. Svetlik.

Izdajatelj bo izdal publikacije v omejeni nakladi, zato prosi zainteresirane, da si publikacije zagotovijo z naročilnico.

NAROČILNICA

Naročam publikacije:

1. Izobraževanje odraslih kot strateški dejavnik pospeševanja našega razvoja (cena 75.500 din)
2. Izobraževanje delavcev v delovnih organizacijah v Sloveniji (cena 70.000 din)
3. Odrasli v izobraževanju v Sloveniji do leta 2000 (cena 134.000 din)
4. Odrasli prebivalci Slovenije v izobraževanju (cena 195.000 din)

Naročniki, ki naročijo vse štiri publikacije, bodo prejeli publikacije z desetodstotnim popustom (skupna cena 427.230).

Naslov naročnika:

Ime (organizacija, posameznik):

Naslov:

Telefon:

Podpis:

Žig

Izpolnjeno naročilnico pošljite do 25. maja na naslov:
Skupnost izobraževalnih centrov v Sloveniji, Aškerčeva 9, 61000 Ljubljana

Slikarka Zlata Volarič, 1989

REDNI RAZPISI

del in nalog vzgojiteljev, učiteljev in drugih strokovnih delavcev

v vzgojno-varstvenih in vzgojno-izobraževalnih organizacijah 1989/90

ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE CELJE

1. TOZD OSNOVNA ŠOLA I. CELJSKE ČETE CELJE,
Vodnikova 4

razpisuje dela in naloge

– **POMOČNIKA RAVNATELJA – DELAVCA S POSEBNIMI POOBLASTILI IN ODGOVORNOSTMI**
Pogoji: – najmanj višja izobrazba pedagoške smeri
– najmanj 5 let izkušenj v vzgojno-izobraževalni organizaciji
– deljen delovni čas.
Stanovanja ni.

2. TOZD OSNOVNA ŠOLA IVAN KOVAČIČ-EFENKA CELJE, Dečkova 60

razpisuje dela in naloge

– **PREDMETNEGA UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE,** za nedoločen čas
Pogoji: – višja izobrazba ustrezne pedagoške smeri: tehnična vzgoja ali tehnična vzgoja-fizika
Stanovanja ni.

3. TOZD CELODNEVNA OSNOVNA ŠOLA FRAN ROŠ CELJE, Cesta na Dobrovo 114

razpisuje dela in naloge

– **PREDMETNEGA UČITELJA GLASBENE VZGOJE,** za nedoločen čas

4. TOZD OSNOVNA ŠOLA BRATJE DOBROTIŠEK VOJNIK

razpisuje dela in naloge

– **3 VODIJ POŠ** (Socka, Strmec, Šmartno)

5. TOZD OSNOVNA ŠOLA XIV. DIVIZIJE DOBRNA

razpisuje dela in naloge

– **UČITELJA LIKOVNE VZGOJE, PRU ali P,** ki bo dopolnjeval delovno obveznost s poučevanjem gospodinjstva, za določen čas (z možnostjo za nedoločen čas)

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in s kratkim življenjepisom pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na tiste šole, kjer želite delati. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po razpisnem roku. Začetek dela je 1. 9. 1989.

Zbor delavcev
ZASAVSKEGA SREDNJEŠOLSKEGA CENTRA MIHA MARINKO
TOZD SREDNJA ŠOLA ELEKTROTEHNIČNE USMERITVE ZAGORJE OB SAVI, Cesta zmage 3 a

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, pogoj: diplomirani inženir elektrotehnike za energetiko
Začetek dela 1. 9. 1989.

– **UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, pogoj: inženir elektrotehnike za elektroniko
Začetek dela 1. 9. 1989.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema zbor delavcev 15 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

Svet delovne skupnosti
ZASAVSKEGA SREDNJEŠOLSKEGA CENTRA MIHA MARINKO,
TOZD SREDNJA ŠOLA NARAVOSLOVNO-MATEMATIČNE IN EKONOMSKE USMERITVE TRBOVLJE

razpisuje prosta dela in naloge:

– **UČITELJA OBRAMBE IN ZAŠČITE,** za določen čas

– **UČITELJA UMETNOSTNE VZGOJE,** za nedoločen čas, z nepolnim delovnim časom.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z ZUI.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po objavi razpisa.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE 11. SNOUB MILOŠA ZIDANŠKA ŠMARTNO PRI SLOVENJ GRADCU

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

– **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoji: Končana ustrezna strokovna izobrazba in strokovni izpit.

Začetek dela 1. septembra 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa komisiji za delovna razmerja Osnovne šole 11. SNOUB Miloša Zidanška, Šmartno pri Slovenj Gradcu.

O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE FRANCA RAVBARJA DOL PRI LJUBLJANI

razpisuje prosta dela in naloge za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

– **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE**

– **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE** (zaželeno je poznavanje dela z računalnikom)

– **UČITELJA GLASBENE VZGOJE**

Pogoj za prevzem razpisanih del in nalog je VI. ali VII. stopnja izobrazbe ustrezne pedagoške smeri.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Franca Ravbarja, Videm 17, 61262 Dol pri Ljubljani. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po roku za prijavo.
Začetek dela je 1. 9. 1989. Dobre avtobusne zveze med Ljubljano in Dolom.

Zbor delavcev
ZASAVSKEGA SREDNJEŠOLSKEGA CENTRA MIHA MARINKO
TOZD SREDNJA ŠOLA RUDARSKE USMERITVE ZAGORJE OB SAVI, Cesta zmage 5 a

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV** v rudarski usmeritvi, za nedoločen čas, pogoj: visoka izobrazba rudarske smeri, začetek dela 1. 9. 1989

– **UČITELJA TELESNE VZGOJE,** ki bo poučeval telesno vzgojo in obrambo in zaščito, za nedoločen čas, pogoj: visoka izobrazba pedagoške smeri telesne vzgoje in končana šola za rezervne oficirje, začetek dela 1. 9. 1989

– **UČITELJA KEMIJE,** za polovični delovni čas, pogoj: visoka izobrazba kemijskoizobraževalne smeri ali kemijskotehnološke smeri, začetek dela 1. 9. 1989

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa.

Svet
OSNOVNE ŠOLE ŠMARTNO NA POHORJU

razpisuje dela in naloge

– **RAVNATELJA**
Pogoj: Za ravnatelja šole je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje 511. člena ZZZ in 137. člena ZOŠ.
Mandat traja 4 leta.
Prijave sprejema Razpisna komisija za imenovanje ravnatelja.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po razpisnem roku.

– **UČITELJA ZEMLJEPISA IN ZGODOVINE, PRU,** s polnim delovnim časom, za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE KRIMSKI ODRED PRESERJE

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** na podružnični šoli Jezero za določen čas – šolsko leto 1989/90.

Začetek dela 1. 9. 1989.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: OSNOVNA ŠOLA KRIMSKI ODRED, Preserje 60, 61352 PRESERJE.

Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po prijavnem roku.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNA ORGANIZACIJA TREBNJE

razpisuje prosta dela in naloge

1. **PREDMETNEGA UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA,** za nedoločen čas

2. **PREDMETNEGA UČITELJA ZA GLASBENO VZGOJO,** za nedoločen čas

Pod 1. točko je zaželen učitelj s študijsko smerjo angleški in slovenski jezik. Na osnovni šoli Trebnje bo poučeval angleški jezik, in če bo potrebno, tudi slovenski jezik ter fakultativno angleški jezik na drugih šolah v občini Trebnje.

Učitelj glasbene vzgoje bo poučeval na osnovni šoli v Velikem Gabru in na osnovni šoli Sentrupert.

Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi razpisa na VIO Trebnje, Kidričeva 2. Delati bodo lahko začeli 1. 9. 1989.

OSNOVNA ŠOLA JOŽE GORJUP KOSTANJEVICA NA KRKI, Gorjanska cesta 2

razpisuje prosta dela in naloge

– **RAVNATELJA** (za 4 leta)
Pogoj: – kandidat mora izpolnjevati poleg pogojev iz 511. člena Zakona o združenem delu še pogoje iz 137. člena Zakona o osnovni šoli; – svojo celotno poklicno in samoupravno dejavnostjo mora uveljavljati humane medčloveške odnose in socialistično samoupravljanje.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Jože Gorjup Kostanjevica na Krki – z označbo na ovojnici »za razpisno komisijo«.

O izidu razpisa bodo obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE HEROJA STANETA KOSCA LJUBLJANA – ŠMARTNO

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA MATEMATIKE,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

– **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Pogoj: višja ali visoka izobrazba ustrezne smeri. Začetek dela 1. 9. 1989.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: KDR Osnovna šola heroja Staneta Kosca, Cesta v Gameljne 7, 61211 Ljubljana – Šmartno. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po objavi razpisa.

Dobre prometne zveze – mestni avtobus št. 16 – na progi Ljubljana–Gameljne.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNA ORGANIZACIJA LAŠKO

razpisuje dela in naloge

– **PSIHOLOGA, P**
za določen čas, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu. Začetek opravljanja del 1. 9. 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Vzgojno-izobraževalna organizacija, Laško, Titova 3/II, 63270 Laško. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE POSTOJNA

razpisuje prosta dela in naloge

a) za nedoločen čas s polnim delovnim časom:
– **2 UČITELJEV GLASBENE VZGOJE, PRU ali P**

– **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za podružnično šolo Bukovje, U

– **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za podružnično šolo Planina, U

– **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** za PB, U

– **SPECIALNEGA PEDAGOGA, PRU ali P**
Prevzem del in nalog 1. 9. 1989

b) za določen čas s polnim delovnim časom:
– **UČITELJA TELESNE VZGOJE, PRU ali P**
Prevzem del in nalog 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990

– **2 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA** za podr. šolo Hruševje, U

– **UČITELJA FIZIKE IN MATEMATIKE, PRU ali P**
Nadomeščanje delavk na porodniških dopustih.
Prevzem del in nalog 1. 9. 1989 do vrnitve delavk s porodniških dopustov.

Kandidati so lahko tudi pripravniki. Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v 10 dneh po objavi na naslov: OSNOVNA ŠOLA POSTOJNA – komisija za delovna razmerja 66230 POSTOJNA, Cesta na Kremenco 2.

Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE ROGASEVCI

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA KEMIJE IN BIOLOGIJE, PRU ali P,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Začetek dela 1. 9. 1989.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in s kratkim življenjepisom pošljite v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po objavi razpisa.

Komisija za delovna razmerja
SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE

razpisuje prosta dela in naloge:

– **PROFESORJA MATEMATIKE IN FIZIKE,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoj: VII. stopnja strokovne izobrazbe, zaželeno delovne izkušnje.

– **LABORANTA** (pomoč pri kemiji, biologiji in somatologiji), za določen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoj: V. stopnja ustrezne smeri, predpisane z zakonom.

Prijave s kratkim življenjepisom in z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Srednja zdravstvena šola Celje, Ipavčeva 10, 63000 Celje.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

Svet
OSNOVNE ŠOLE DRAGOMIRJA BENČIČA BRKINA HRPELJE, 66240 KOZINA

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN RAČUNALNIŠTVA,** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, PRU ali P

Začetek dela: 1. 9. 1989

Svet šole sprejema prijave z dokazili o izobrazbi 8 dni po objavi razpisa.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE X. SNOUB LJ. LJUBLJANA Karunova 14/a

razpisuje dela in naloge

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE** za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom.
Pogoj: **PA** ali akademija za glasbo
Poskusno delo 6 mesecev.
- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN RAČUNALNIŠTVA** za nedoločen čas.
Pogoj: visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri.
Poskusna doba 6 mesecev.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za delovna razmerja 15 dni po objavi razpisa.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po razpisu.
Začetek dela: 1. 9. 1989

ŠOLSKI CENTER JOSIP JURČIČ IVANČNA GORICA
TOZD OSNOVNA ŠOLA STIČNA Komisija za delovna razmerja
razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE**, za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Začetek dela je 1. 9. 1989.
Prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa.

Komisija za delovna razmerja
GLASBENE ŠOLE LJUBLJANA MOSTE-POLJE,
Ob Ljubljani 36, Ljubljana

razpisuje dela in naloge:

- **UČITELJA KITARE**
- **3 UČITELJEV KITARE**, s polovičnim delovnim časom
- **UČITELJA VIOLONČELA**, s polovičnim delovnim časom
- **UČITELJA FLAVTE IN KLJUNASTE FLAVTE**, s polovičnim delovnim časom
- **UČITELJA KLARINETA**, s polovičnim delovnim časom
- **RAČUNOVODJE**, s polovičnim delovnim časom

Pogoj za opravljanje del in nalog je visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri. Vsa dela in naloge razpisujemo za določen čas. Prijave sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.
Začetek dela je 1. 9. 1989. Kandidate bomo obvestili o izbiri 15 dni po končanem sprejemu prijavi.

ZAVOD MATEVŽA LANGUSA KAMNA GORICA

razpisuje dela in naloge individualnega poslovnega organa

- **RAVNATELJA**

Pogoji razpisa:
– višja ali visoka izobrazba smeri DPO
– opravljen strokovni izpit
– najmanj 5 let delovnih izkušenj pri delu z mentalno prizadetimi otroki
– imeti mora organizacijske in druge sposobnosti za vodenje.

Mandatna doba traja 4 leta. Začetek dela najpozneje s 1. 9. 1989. Ni reelekcija.
Kandidati naj priložijo prijavi, poleg dokazil o izpolnjevanju pogojev in življenjepisov z opisom dosedanjega dela še smernice za delo in razvoj zavoda.
Prijave z dokazili naj pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Zavod Matevža Langusa Kamna gorica – za razpisno komisijo.
O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu.

Razpisna komisija za določitev predloga za imenovanje pomočnika ravnatelja pri svetu
OSNOVNE ŠOLE ZBORA ODPOSILANCEV KOČEVJE

razpisuje prosta dela in naloge

- **POMOČNIKA RAVNATELJA**
- Kandidat mora izpolnjevati splošne pogoje, določene v 95. členu Zakona o osnovni šoli, in imeti:
- opravljen strokovni izpit na področju vzgoje in izobraževanja,
 - najmanj 3 leta delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu,
 - organizacijske sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom pripomogel k uresničevanju smotrov in nalog osnovne šole,
 - biti mora družbenopolitično dejaven.

Kandidat bo imenovan za štiri leta.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratak življenjepis pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Zbora odposilancev Kočevje (za razpisno komisijo). Trg zbora odposilancev 28, 61330 Kočevje.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po roku za prijavo.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD ZAGORJE OB SAVI
TOZD GLASBENA ŠOLA, Cankarjev trg 4

razpisuje dela in naloge

- **RAVNATELJA** (ni reelekcije)
- Kandidat mora izpolnjevati te pogoje:
- biti mora državljan SFRJ,
 - izpolnjevati pogoje, ki jih predpisujeta Zakon o glasbenih šolah in 511. člen Zakona o združenem delu,
 - imeti najmanj 5 let prakse v glasbenovzgojnem delu,
 - biti moralno-politično neoporečen,
 - njegovo dosedanje delo mora zagotavljati, da bodo doseženi sprejeti cilji temeljne organizacije.

TOZD OSNOVNA ŠOLA IVAN KAVČIČ, Izlake 67, Izlake

razpisuje dela in naloge:

- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu
- **UČITELJA GOSPODINJSKEGA POUKA IN VODJE ŠOLSKE PREHRANE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, **PRU**

Začetek dela 1. septembra 1989.
Prijave z dokazili pošljite razpisni komisiji šole z oznako »za razpis« v 15 dneh po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh.

VIZ JESENICE
TOZD GLASBENA ŠOLA JESENICE

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA VIOLINE**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA FLAVTE**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA FAGOTA in KLJUNASTE FLAVTE**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA KLARINETA**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA KLAVIRJA**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas za pouk na dislociranem oddelku v Mojstrani in na matični šoli, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA KLAVIRJA**, s polnim delovnim časom, za določen čas za pouk na dislociranem oddelku v Žirovnici – nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA TROBENTE in za VODENJE ŠOLSKEGA PIHALNEGA ORKESTRA**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA NAUKA O GLASBI**, s polnim delovnim časom, za določen čas, za pouk na matični šoli in na dislociranih oddelkih v Kranjski gori, Mojstrani in Žirovnici, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA ROGA in TENORJA**, s polovičnim delovnim časom, za nedoločen čas, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA KITARE**, s polovičnim delovnim časom, za nedoločen čas, pogoj **P** ali **PRU**
- **UČITELJA HARMONIKE**, s polnim delovnim časom, za pouk na dislociranem oddelku v Mojstrani in na matični šoli, pogoj **PRU** ali **STU**
- **UČITELJA VIOLONČELA**, 1/2 delovnega časa, pogoj **P** ali **PRU**
- **KNJIŽNICA** – **ARHIVARJA**, za 3 ure na dan, pogoj **P** ali **PRU**

Za učitelja violine bo na voljo družinsko stanovanje. Prijave z dokazili sprejemamo 15 dni po objavi razpisa – odgovor pa boste prejeli v 30 dneh.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE JOŽE MOŠKRIČ LJUBLJANA,
Jarška cesta 34

razpisuje prosta dela in naloge

- **2 UČITELJEV TEHNIČNE VZGOJE, PA** tehnična vzgoja, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Zaželeno znanje računalništva.
- **UČITELJA GOSPODINJSTVA – VODENJE ŠOLSKE PREHRANE, PA** – gospodinjstvo, za določen čas, s polnim delovnim časom (od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990)
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE, P**, za določen čas, s krajšim delovnim časom (od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990)

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri jih bomo obvestili v 8 dneh po prijavnem roku.
Začetek dela 1. 9. 1989.

Komisija za delovna razmerja
GLASBENE ŠOLE FRANC ŠTURM ŠIŠKA-BEŽIGRAD,
LJUBLJANA, Celovška 98

razpisuje prosta dela in naloge

- I. Za nedoločen čas, s polnim delovnim časom**
 - **2 UČITELJEV KLAVIRJA**
 - **2 UČITELJEV HARMONIKE**
 - **UČITELJA KITARE**
 - **UČITELJA FLAVTE IN BLOKFLAVTE**
 - **UČITELJA TROBENTE**

- II. Za določen čas, s polnim delovnim časom** (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)
 - **UČITELJA KLAVIRJA**

- III. Za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom**
 - **UČITELJA SOLOPETJA**

Začetek dela 1. 9. 1989.
Prijavijo se lahko kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za učitelja na glasbeni šoli ustrezne smeri.
Stanovanj ni.
Prijave z dokazili o strokovnosti in z življenjepisom pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izbiri najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijavi.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE

razpisuje prosta dela in naloge:

- 1. UČITELJA SLOVENSKEGA IN SRBOHRVAŠKEGA JEZIKA**
- 2. UČITELJA GLASBENE VZGOJE**
- 3. UČITELJA TELESNE VZGOJE**

Pod točkama 1 in 2 sklenemo delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, pod točko 3 pa za določen čas, s polnim delovnim časom – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu. Izbrani kandidati bodo začeli delo 1. 9. 1989.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev za opravljanje navedenih del in nalog 15 dni po objavi razpisa, o izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po roku za zbiranje prijavi.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE MILAN ŠUŠTARŠIČ LJUBLJANA
BEŽIGRAD, Štembalova 2/a

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA KEMIJE IN GOSPODINJSTVA**, za določen čas od 1. 9. 1989 do 31. 1. 1990 (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)
- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE**, za določen čas – za šolsko leto 1989/90 (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)

Prijave z dokazili o ustrezni izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po razpisnem roku.

Razpisna komisija
OSNOVNE ŠOLE LEOPOLDA MAČKA BORUTA,
Zadobrovska 35, 61260 LJUBLJANA-POLJE

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE**
Pogoj: višja izobrazba ustrezne smeri.

Trimesečno poskusno delo. Začetek dela 1. 9. 1989.
Prijave pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov šole z oznako »razpisno komisijo«. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po prijavnem roku.

OSNOVNA ŠOLA HINKO SMREKAR LJUBLJANA,
Gorazdova 16

razpisuje prosta dela in naloge:

- **UČITELJA KEMIJE IN GOSPODINJSTVA, PRU** ali **P**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA MATEMATIKE IN TEHNIČNE VZGOJE, PRU** ali **P**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE, PRU** ali **P**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA MATEMATIKE, PRU** ali **P**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Stanovanj ni.
Prijave z dokazili o izobrazbi in s kratkim življenjepisom sprejemamo komisija za medsebojna delovna razmerja 8 dni po objavi razpisa.

Komisija za medsebojna delovna razmerja
in delovna skupnost
OSNOVNE ŠOLE KOMENDA-MOSTE,
Moste 40, 61218 KOMENDA

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU** ali **P**, za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)

Začetek dela: 1. 9. 1989.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE PREŽIHOV VORANC V LJUBLJANI

razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge

- **UČITELJA LATINŠČINE IN ANGLEŠČINE**
Pogoj: predmetni učitelj ustrezne smeri. Začetek dela: 1. septembra 1989.

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: OŠ PREŽIHOV VORANC, LJUBLJANA, Prežihova 8.

Komisija za delovna razmerja pri
OSNOVNI ŠOLI »8 TALCEV« LOGATEC

razpisuje prosta dela in naloge:

- I. – na matični šoli**
 - 1. UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE – PRU** – za določen čas, s polnim delovnim časom – (nadomeščanje delavke, ki bo na porodniškem dopustu)
 - 2. UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE** ali **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN MATEMATIKE – PRU** – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
 - 3. UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN LIKOVNE VZGOJE – PRU** – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
 - 4. UČITELJA GLASBENE VZGOJE – PRU** – za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke, ki bo na porodniškem dopustu).
- II. – v oddelku glasbene šole**
 - 1. UČITELJA KLAVIRJA** – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
 - 2. UČITELJA TROBIL** – za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom
 - 3. UČITELJA VIOLINE** – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
 - 4. UČITELJA KITARE IN NAUKA O GLASBI** – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Začetek dela za vsa objavljena dela in naloge je 1. 9. 1989.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi na naslov: Komisija za delovna razmerja pri Osnovni šoli »8 talcev« Logatec, Notranjska 3.
O izbiri jih bomo obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijavi.

Komisija za razpis del in nalog
SREDNJE ŠOLE KOVINARSKKE, PEDAGOŠKE IN EKONOMSKE USMERITVE LENDAVA

razpisuje po 174. čl. Zakona o usmerjenem izobraževanju in sklepu zbora delavcev z dne 20. 4. 1989 dela in naloge

- **UČITELJA NEMŠKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA** – profesor, za določen čas, s polnim delovnim časom
 - **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE** – profesor z znanjem madžarskega jezika, za določen čas, s polnim delovnim časom
 - **UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN FIZIKE** – profesor z znanjem madžarskega jezika, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
 - **UČITELJA STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV** v VIP Poslovno finančna in trgovinska dejavnost – diplomirani ekonomist z znanjem madžarskega jezika, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
 - **UČITELJA STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV** v VIP Strojništvo – diplomirani inženir strojništva, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
 - **UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA** v VIP Strojništvo – inženir strojništva, osnovni poklic te smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj v kovinskopredelovalni stroki, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- Pogoj za razpisana dela in naloge je z zakonom predpisana strokovna in pedagoška izobrazba.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Srednja šola kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava, Partizanska 82, v 15 dneh po objavi razpisa. Kandidati bodo pisno obveščeni o izbiri v 15 dneh po razpisnem roku.
Začetek dela je 1. 9. 1989.

po 17. členu Pravilnika o delovnih razmerjih
SREDNJE LESARSKÉ ŠOLE MARIBOR

razpisujemo dela in naloge

UČITELJA FIZIKE IN MATEMATIKE
UČITELJA MATEMATIKE
TREH UČITELJEV STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV
PETIH UČITELJEV PRAKTIČNEGA POUKA

razpisni pogoji za prevzem del in nalog:

pod točkama 1 in 2: visoka izobrazba ustrezne smeri;
pod točko 3: za dva učitelja diplomirani inženir lesarstva, za tretjega pa diplomirani inženir lesarstva ali strojništva;
pod točko 4: višja izobrazba, inženir lesarstva.

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Prevzem del in nalog je 1. septembra 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Srednja lesarska šola Maribor, Lesarska ulica 2, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po razpisnem roku.

Zbor delavcev

GLASBENE ŠOLE TRBOVLJE, Keršičeva 50a, Trbovlje

razpisuje prosta dela in naloge

UČITELJA VIOLINE
UČITELJA TROBIL
s polnim delovnim časom, za nedoločen čas.
Začetek dela: 1. september 1989.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o glasbenih šolah.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Glasbena šola Trbovlje, Keršičeva 50a, 61420 TRBOVLJE.

Komisija za delovna razmerja
VZGOJNO-VARSTVENE ORGANIZACIJE JARŠE,
LJUBLJANA, Rožičeva 10

razpisuje prosta dela in naloge

12 VARUHOV, za nedoločen čas
Pogoji:
– šola za varuhe ali srednja vzgojiteljska šola ali srednja medicinska šola – pediatrična smer
– starost najmanj 18 let
Začetek dela 1. 9. 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

SREDNJA GLASBENA IN BALETNA ŠOLA MARIBOR,
p.o., Mladinska 12

razpisuje po sklepu sveta šole dela in naloge

učiteljev za nedoločen čas

Izobraževalna enota Srednja glasbena šola
UČITELJA TROBENTE, polni delovni čas
UČITELJA GLASBENEGA STAVKA, nepolni delovni čas

Izobraževalna enota Glasbena šola
UČITELJA FLAVTE, d.o. Slovenska Bistrica, nepolni delovni čas
UČITELJA KLAVIRJA, enota Center, polni delovni čas
UČITELJA NAUKA O GLASBI, enota Center in d.o. Poljčane, polni delovni čas
UČITELJA KLAVIRJA, d.o. Poljčane, polni delovni čas
UČITELJA KITARE, enota Center, polni delovni čas
UČITELJA ORKESTRALNIH TROBIL IN ORKESTRA, d.o. Ruše, polni delovni čas
UČITELJA VIOLINE, enota Center, polni delovni čas
UČITELJA KLAVIRJA, d.o. Lenart, polni delovni čas
UČITELJA KLAVIRJA, d.o. Slovenska Bistrica, polni delovni čas

Izobraževalna enota Srednja baletna in Baletna šola

UČITELJA BALETA, polni delovni čas
KOREPETITORJA BALETA, polni delovni čas

učiteljev za določen čas (nadomeščanje delavk med porodniškim dopustom) v
glasbeni in baletni šoli

UČITELJA VIOLINE, OE Tabor, nepolni delovni čas
UČITELJA HARMONIKE, d.o. Ruše, polni delovni čas
UČITELJA NAUKA O GLASBI IN KLAVIRJA, d.o. Selnica ob Dravi in Lovrenc na Pohorju, polni delovni čas
KOREPETITORJA BALETA, baletna šola oziroma srednja baletna šola, polni delovni čas

Kandidati morajo izpolnjevati z zakonom zahtevane pogoje o izobrazbi in poslati prijave z ustreznimi dokazili najkasneje v 10 dneh po objavi razpisa. O izidu razpisa bodo obveščeni 8 dneh po opravljeni izbiri.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE VIDE PREGARC LJUBLJANA,
Razvojska 1

razpisuje prosta dela in naloge

3 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA (PA – razredni pouk)
za določen čas, s polnim delovnim časom, od 1. 9. 1989 za delo v OPB
UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU ali P, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, od 1. 9. 1989 (potrebno je znanje računalništva)
UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE, PRU, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, od 1. 9. 1989.

Prijave pošljite v 8 dneh po objavi razpisa. Priložite dokazila o izpolnjevanju pogojev. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po objavi razpisa.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE DR. ALEŠ BEBLER PRIMOŽ HRVATINI

Hrvatini 137, 66280 Ankaran

razpisuje dela in naloge

1. UČITELJA TELESNE VZGOJE, PRU ali P
2. UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU ali P
3. UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE, PRU
4. UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU ali P
5. DVEH UČITELJEV ITALIJANSKEGA JEZIKA, in sicer:
– enega za poučevanje na predmetni stopnji z manjšim dopolnjevanjem učne obveznosti, PRU ali P, smer italijanščina in angleščina oziroma italijanščina in slovenščina
– enega za poučevanje na razredni stopnji, PRU ali URP z izpitom iz metodike italijanskega jezika

Razpisana dela in naloge od 1. do 5. točke se sklenejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

6. UČITELJA LIKOVNE VZGOJE, PRU ali P – likovna vzgoja in tehnična vzgoja ali likovna vzgoja in zgodovina
7. UČITELJA GOSPODINJSTVA, PRU – kemija in gospodinjstvo ali biologija in gospodinjstvo

Razpisana dela in naloge od 6. do 7. točke se sklenejo za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom. Učitelja bosta lahko dopolnjevala delovno obveznost.

8. ŠOLSKEGA PEDAGOGA, P
za določen čas s polnim delovnim časom za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Začetek dela za vsa razpisana dela in naloge je 1. 9. 1989.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po 95. členu Zakona o osnovni šoli. Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. Kandidati bodo obveščeni o izbiri po končanem razpisnem roku.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE DR. IVANA KOROŠKA BOROVNICA

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA GOSPODINJSTVA IN VODJE ŠOLSKE PREHRANE, PRU**, ki bo dopolnjeval delovno obveznost v OPB
– **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU**
– **UČITELJA LIKOVNE VZGOJE, PRU**, ki bo dopolnjeval delovno obveznost v OPB

Dela in naloge se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Začetek dela 1. 9. 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po roku za prijavo.

Komisija za delovna razmerja pri
ZAVODU ZA USPOSABLJANJE INVALIDNE MLADINE V KAMNIKU

razpisuje dela in naloge:

OSNOVNA ŠOLA:

– **UČITELJA TELESNE VZGOJE, PRU**, poln delovni čas, nedoločen delovni čas,
– **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU**, poln delovni čas, nedoločen delovni čas,

SREDNJA ŠOLA:

– **UČITELJA FIZIKE, MATEMATIKE IN STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV** v elektro-usmeritvi, P, poln delovni čas, nedoločen del. čas,
– **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA, P**, poln delovni čas, določen delovni čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
– **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA, P**, polovični delovni čas, določen delovni čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
– **UČITELJA UMETNOSTNE VZGOJE, P**, 5 ur na teden, nedoločen delovni čas
– **UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA, P**, 7 ur na teden, določen delovni čas
– **UČITELJA BIOLOGIJE IN KEMIJE, P**, polovični delovni čas, nedoločen delovni čas,
– **UČITELJA FIZIKE, P ali PRU**, polovični delovni čas, določen delovni čas
– **UČITELJA ZGODOVINE, P**, polovični delovni čas, določen delovni čas
– **UČITELJA OZ, P**, polovični delovni čas, nedoločen delovni čas
– **UČITELJA STROJEPISJA, PA** – strojepisje, stenografija ali višja upravna šola, poln delovni čas, nedoločen delovni čas
– **UČITELJA STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV** v elektroenergetiki – dipl. inž. elektrotehnike – energetik, 5 ur na teden, nedoločen delovni čas.

Začetek dela 1. 9. 1989.

Vsi učitelji si morajo pridobiti specialno pedagoško-andragoško izobrazbo za delo s telesno prizadeto mladino – FIBM, učitelj strojepisja in strokovnoteoretičnih predmetov pa tudi pedagoško-andragoško izobrazbo.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Zavod za usposabljanje invalidne mladine Kamnik, 61240 KAMNIK, Novi trg 43/a.

Komisija za medsebojna razmerja delavcev
VZGOJNO-VARSTVENE ORGANIZACIJE MLADI ROD LJUBLJANA, Črtomirova 14

razpisuje prosta dela in naloge

1. 7 VZGOJITELJEV, za določen čas (do 31. 8. 1990)
2. 3 VARUHINJ, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
3. 4 VARUHINJ, za nedoločen čas, z nepolnim delovnim časom (24 ur na teden)

Začetek dela: 1. 9. 1989.

Pogoji:
pod 1: srednja vzgojiteljska šola, opravljen strokovni izpit, aktivno znanje slovenskega jezika;
pod 2: šola za varuhinje, aktivno znanje slovenskega jezika;
pod 3: tečaj iz higienskega minimuma in varstva pri delu.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in s kratkim življenjepisom v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Vzgojno-varstvena organizacija Mladi rod Ljubljana, Črtomirova 14 z oznako »Komisija za medsebojna razmerja delavcev«. Nepopolnih prijav ne bomo upoštevali.

Komisija za medsebojna delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE LJUBO ŠERCER IG

razpisuje prosta dela in naloge

– **2 UČITELJEV TEHNIČNE VZGOJE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom; pogoj: končana PA z enoletnimi delovnimi izkušnjami
– **UČITELJA TELESNE VZGOJE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom; pogoj: končana PA in delovne izkušnje
– **2 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom; pogoj: končana PA smer razredni pouk
– **2 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA**, za določen čas, za delo v oddelku podaljšanega bivanja; pogoj: končana PA smer razredni pouk (lahko tudi pripravnik)
– **UČITELJA MATEMATIKE**, za določen čas, s polovičnim delovnim časom; pogoj: končana PA in usposobljenost za delo na računalniku (vođenje računalniškega krožka).

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi razpisa Komisiji za medsebojna delovna razmerja Osnovne šole Ljubo Šercer, Ig. Nepopolnih prijav komisija ne bo obravnavala. Kandidati bodo o izbiri obveščeni pisno v zakonitem roku.

Delovna skupnost

GLASBENE ŠOLE FRANA GERBIČA CERKNICA

razpisuje prosta dela in naloge

– **UČITELJA HARMONIKE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
– **UČITELJA KLARINETA**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
– **UČITELJA VIOLINE**, za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih predpisuje Zakon o glasbenih šolah. Prijave z dokazili o strokovnosti in s kratkim življenjepisom sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na naslov Delovna skupnost Glasbene šole Frana Gerbiča Cerknica, Partizanska 9. Začetek dela je 1. 9. 1989.

Za učitelja harmonike je na voljo enosobno stanovanje v Cerknici.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE IVAN BABIČ-JAGER MAREZIGE

razpisuje dela in naloge

– **PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
– **PREDMETNEGA UČITELJA ITALIJANSKEGA JEZIKA**, za nedoločen čas, z desetimi urami učne obveznosti na teden
– **PREDMETNEGA UČITELJA GLASBENE VZGOJE**, za določen čas od 1. 9. 1989 do 30. 6. 1990 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu) z devetimi urami učne obveznosti na teden

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti in kratek življenjepis v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Ivan Babič-Jager, Marezige 33a, 66273 Marezige. O izidu razpisa bodo obveščeni v 15 dneh po izbiri.

GLASBENA ŠOLA RADOVLJICA

razpisuje prosta dela in naloge

– **DVEH UČITELJEV HARMONIKE**
– **UČITELJA KITARE**
– **UČITELJA VIOLINE** (za polovični delovni čas)

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po Zakonu o glasbenih šolah. Prijave z dokazili o izobrazbi naj pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po prijavnem roku.

Komisija za delovna razmerja

SREDNJE ŠOLE ZA ELEKTRONIKO IN NARAVOSLOVJE LJUBLJANA, Prušnikova 98, Ljubljana-Šentvid.

razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

1. POMOČNIKA RAVNATELJA – s polovično učno obveznostjo za nedoločen čas s polnim delovnim časom z reelekcijo na 4 leta
2. UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
3. UČITELJA FIZIKE – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
4. UČITELJA RAČUNALNIŠTVA – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
5. UČITELJA KEMIJE – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
6. UČITELJA BIOLOGIJE – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
7. UČITELJA SAMOUPRAVLJANJA S TEMELJI MARKSIZMA – za nedoločen čas s polnim delovnim časom
8. UČITELJA TELESNE VZGOJE – za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
9. UČITELJA LATINSKEGA JEZIKA – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom
10. UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA (prvi tuji jezik) – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom
11. UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA (drugi tuji jezik) – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom
12. UČITELJA MATEMATIKE – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom
13. UČITELJA FIZIKE – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom
14. UČITELJA SAMOUPRAVLJANJA S TEMELJI MARKSIZMA – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom
15. UČITELJA OBRAMBE IN ZAŠČITE – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom
16. UČITELJA GEOGRAFIJE – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom
17. UČITELJA ZGODOVINE – za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom

Pogoji:

Ad 1 – usposobljenost za učitelja teoretičnega pouka ali sodelavca z visoko izobrazbo, tri leta delovnih izkušenj, smisel za organizacijo in družbena angažiranost.

Ad 2 do 17 – kandidati morajo izpolnjevati pogoje po Zakonu o usmerjenem izobraževanju.

Začetek opravljanja del in nalog 1. 9. 1989

Kandidati se morajo prijaviti do 9. 6. 1989. Prijavi morajo predložiti kratek življenjepis in kopijo diplome. Izbrani bodo do 30. 6. 1989.

SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKO-NARAVOSLOVNE IN PEDAGOŠKE USMERITVE RAVNE NA KOROŠKEM, Na gradu 4

razpisuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom prosta dela in naloge

- 2 PROFESORJEV FIZIKE
- PROFESORJA MATEMATIKE
- PROFESORJA STROJNIŠTVA (lahko tudi dipl. inž. strojništva)

Začetek dela s 1. 9. 1989.

Od prijavljenih kandidatov pričakujemo, da poleg splošnih pogojev izpolnjujejo še pogoje, ki jih predpisuje Zakon o usmerjenem izobraževanju.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema tajništvo srednje šole TNPU Ravne. Na gradu 4. Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

razpisuje neustrezno zasedena dela in naloge:

- UČITELJA GLASBENE VZGOJE za 8 ur na teden
- UČITELJA GOSPODINJSTVA za 8 ur na teden
- UČITELJA TEHNIŠKE VZGOJE za poln delovni čas
- UČITELJA SRBOHRVAŠKEGA JEZIKA za 4 ure na teden

Vsa dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas. Prijave sprejema Komisija za delovna razmerja 15 dni po objavi razpisa. O izbiri vas bomo obvestili v 30 dneh po prijavnem roku.

Komisija za delovna razmerja

SREDNJEŠOLSKA CENTRA TEHNIŠKO-PEDAGOŠKE USMERITVE MURSKA SOBOTA, Veljka Vlahovića 12

razpisuje dela in naloge

- UČITELJA SLOVENSKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA
Pogoj: visoka izobrazba iz slovenskega in angleškega jezika in književnosti. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1990), s polnim delovnim časom.
- UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA
Pogoj: visoka izobrazba iz angleškega jezika in književnosti. Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
- ŠTIRIH UČITELJEV MATEMATIKE
Pogoj: visoka izobrazba iz matematike. Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
- UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN MATEMATIKE
Pogoj: visoka izobrazba iz računalništva in informatike z matematiko. Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
- UČITELJA RAČUNALNIŠTVA
Pogoj: visoka izobrazba iz računalništva in informatike. Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
- UČITELJA KEMIJE
Pogoj: visoka izobrazba iz kemije. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1990), s polnim delovnim časom.
- UČITELJA VARSTVA PRI DELU
Pogoj: višja izobrazba iz varstva pri delu. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1990), s polnim delovnim časom.
- UČITELJA OBRAMBE IN ZAŠČITE
Pogoj: visoka izobrazba obramboslovne smeri. Delo se združuje za določen čas (do 31. 8. 1990), s polnim delovnim časom.
- UČITELJA DRUŽBOSLOVNIH PREDMETOV
Pogoj: visoka izobrazba iz zgodovine in geografije. Delo se združuje za določen čas (nadomeščanje delavke, ki je na porodniškem dopustu), s polnim delovnim časom.

Začetek dela za vsa razpisana dela in naloge je 1. 9. 1989. Za učitelja računalništva oziroma računalništva in informatike je na voljo samsko stanovanje.

Kandidati naj pošljejo prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov šole. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh.

Svet

OSNOVNE ŠOLE ŠERČERJEVE BRIGADE LOVRENC NA POHORJU

razpisuje dela in naloge

- RAVNATELJA ŠOLE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z Zakonom o združenem delu, izpolnjevati še pogoje po Zakonu o osnovni šoli. Imeti mora najmanj pet let delovnih izkušenj na področju izobraževanja in strokovni izpit.

Prijave z dokazili je treba poslati v 15 dneh na naslov: Osnovna šola Šerčerjeve brigade, 62344 Lovrenc na Pohorju, z oznako »za razpisno komisijo«.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

18. MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE

Dan mladosti bo letos hkrati tudi začetek 18. mednarodnega pevskega festivala, glasbene prireditve, ki ima dvojni pomen: tekmovalni na zvezni in mednarodni ravni ter srečanje mladih pevcev s koncertom množičnega zbora v Mestnem parku v Celju. MPF že štiri desetletja spodbuja glasbeno ustvarjalnost jugoslovanskih otrok, primerja njihove dosežke ter razvija iskrene stike prijateljstva med narodi.

Organizatorji želimo z MPF zbuditi čim širše zanimanje med glasbenimi pedagogi, pevci in ljubitelji mladinske zborovske glasbe ter vpeljati ustrezne razsežnosti njegove vsebine v slovenski glasbeni prostor. Jedro festivala je tekmovalni del, ki poleg merjenja kakovosti glasbene interpretacije posameznih zborov gotovo daje ob udeležbi najboljših jugoslovanskih in tujih zborov izjemno priložnost za koncertni užitek. Na letošnjem MPF, ki ga bomo začeli z uvodnim koncertom v četrtek, 25. maja ob 19. uri, se bodo v tekmovalnem delu v petek pomerili jugoslovanski zbori, v soboto pa v mednarodni konkurenci najboljši jugoslovanski in tuji zbori. Mladinski pevski festival bomo končali v nedeljo dopoldne s koncertom množičnega zbora v Mestnem parku v Celju.

V sklopu MPF smo pripravili razstavo glasbene literature jugoslovanskih in tujih založnikov ter glasbeno delavnico, ki bo v soboto, 27. maja, začela pa se bo ob 10. uri v Glasbeni šoli v Celju. V njej bodo sodelovali zbori posameznih kategorij, in sicer mladinski zbor Kastanjakuoro iz Mikkelijskega – Finska, dekliski zbor Dunavski slavi iz

Živeti in delati ustvarjalno

Metodologija preučevalno-raziskovalnega dela za osnovne šole in prenos izkušenj v pedagoški proces

»Živeti in delati ustvarjalno« – to je temeljni namen preučevalno-raziskovalnega dela učencev na različnih stopnjah šolanja in tudi pri različnih dejavnostih. Učenci naj bi v vzgojno-izobraževalnem procesu z neposrednim opazovanjem spoznavali naravo in njene zakonitosti. Pri takem pouku pa se pojavljajo težave. Te se začnejo že pri usposabljanosti učiteljev in mentorjev, pri gmočnih razmerah, didaktičnih sredstvih in drugem.

Da bi vzgojno-izobraževalno delo postalo zanimivo, aktualno, kakovostno in poglobljeno, hkrati pa življenjsko, si prizadeva tudi Anica Zupan, profesorica biologije in kemije v osnovni šoli Jurovski dol v Slovenskih goricah. To je dokazala tudi z diplomsko nalogo Metodologija raziskovalnih taborov za osnovne šole in prenos izkušenj v pedagoški proces. Naloga je decembra 1988 zelo uspešno zagovarjala na Biotehniški fakulteti v Ljubljani v treh poglavjih ali sklopih: Biološko-kemijski raziskovalni tabor. Paket življenja v vodi in Mala gozdna učna pot. Naloga je izvirno in prvo tovrstno delo za učence in učitelje.

Vsako poglavje je sklenjena

celota, predstavljeno v obliki sklopa. Izhodišče je prvi sklop – tabor, ki je sicer dobra oblika dela z učenci, a dostopna le redkim. Zato je ob izkušnjah dveh preučevalno-raziskovalnih, biološko-kemijskih taborih osnovnošolcev v Jurovskem dolu 1987 in 1988 Anica Zupanova pripravila dva sklopa, ki pa sta izvedljiva z vsemi učenci: pri pouku, naravoslovnih dejavnostih, interesnih dejavnostih pa tudi za samostojno delo. Raven je treba prilagoditi zahtevnostim stopnjam učencev, njihovih zrelosti in sposobnosti. Vsi sklopi so bili z učenci preskušeni in so preskušeno tudi uspešno prestali. Izkazalo se je, da vsi učenci lahko enakovredno kot »raziskovalci« sledijo takemu delu.

1. sklop: Biološko-kemijski raziskovalni tabor

Do nadrobnosti je pripravljen program z vsebino: prostori, oprema, gradivo, literatura, udeleženci tabora; program tabora; potek dela v taboru; zaključno poročilo – bilten.

2. sklop: Življenje v vodi
Z igro do znanja – priročnik za učitelja – kroženje vode v naravi; zamisli za pridobitev znanja; voda življenjski prostor rastlin in živali; zamisli za pridobivanje

znanja.

Prehranjevalna piramida
Piramida onesnaževanja
Mreža življenja – živali v vodi; zamisli za pridobivanje znanja; igre s kartami (rastline, živali); opazovanje živali in rastlin.

Življenjski krog živali
Raziskovanje celinskih voda – mlaka – stoječe vode ali lentični ekosistemi; navodila in materiali za terensko delo; ključ za določanje živali voda; raziskovalno delo učencev; ukrepi po končanem raziskovalnem delu.

3. sklop: Mala gozdna učna pot – vodnik – mala gozdna učna pot; opis stoječih; raziskovalno delo na terenu; opazovanje rastlinskih vrst; kako naredimo herbarij; opis najpomembnejših rastlinskih vrst; opazovanje in zbiranje živalskih sledov in ostankov; opazovanje malih živali; ključ za določanje živali tal; predlog opazovanj in poskusov.

Spoznanje, da učenci zelo radi delajo na terenu, raziskujejo, so vodile učiteljico pri urejanju biološke učilnice v življenjskem in delovnem okolju, kjer učenci in starši ne rečejo več: »učijo me«, pač pa »spoznal sem«, »naučil sem se«, kar jim omogoča dojeti naravo celostno in enovito.

Na aktivih učiteljev biologije

in kemije osnovnih šol Zavojske SRS za šolstvo, OE Maribor OE Dravograd, je v programu izobraževanja učiteljev pri takšno in tisto delo, ki naj bi učitelji z učenci oblikovali uresničevali po preučevalno-raziskovalni poti. Zato je na janskih aktivih učiteljev biologije in kemije Anica Zupan predstavlila in pokazala številne možnosti za sodobnejši pouk in dejavnosti. Nadaljevali bomo s seminarji v avgustu in pripravili program, ki temelji na preučevalno-raziskovalnih metodah pouka o biologije in kemije pa obogatila s priročnikom.

Če hočemo spremeniti način dela in zboljšati kakovost, moramo imeti usposobljene učitelje, le takšni lahko – ob primernih delovnih razmerah – vodijo vzgojno-izobraževalni proces. To pa je s svojim diplomskim delom dokazala Anica Zupan.

V DO Biotehniška fakulteta Ljubljana so tovarišici Anici Zupan podelili 8. 2. 1989 Prešernovo nagrado za njeno pionirsko delo (v diplomski nalogi). Pri krenu čestitamo in želimo, da priročnik postal dosegljivo gradivo vsem učiteljem, še posebej pa naravoslovcem.

ROMANA JAZBEC

Ob letošnji podelitvi Šilihovih plaket

Maribor je že šestič zapored odklikoval svoje najbolj uspešne in prizadevne učitelje in vzgojitelje s Šilihovimi plaketami. Ob tem lepem dogodku smo bili navzoči 7. aprila v Unionski dvorani. S priložnostjo, a pretehtano in odločno besedo ga je »opremil« Ciril Zlobec, posebni mik mu je dodala pesem dekliskega pevskega zbora MKUD Herbert Svetel z mariborske srednje glasbene šole. Obiskovalci – mariborski družbeno-politični delavci in predvsem učitelje in vzgojiteljice mariborskih osnovnih šol in vrtec – so z rahlim dvomom rli v napis nad odrom: Osnovna šola – temelj razvoja in napredka naroda. Če je res temelj, zakaj ravna družba z njo kot s pastorko? Toda slavljenci, dobitniki zlate, srebrne in bronzaste Šilihove plakete, take misli niso težile.

Komisija, ki je izbirala med predlaganimi kandidati, je imela – kot zmeraj – težko nalogo ob zavesti, da se od šolskega dela poslavljajo rodovi, ki jim je otroštvo in mladost zaznamovala vojna. Prva službena leta so jim krojili dekreti v odmaknjenih vasicah Prekmurja in Primorske, višjo izobrazbo so dosegli s študijem ob delu in družini in z velikanskim optimizmom uresničevali vizijo o socialistični domovini. Drugo vodilo komisiji pri izbiri je bilo iskanje tistega odločujočega navdiha, nadarjenosti in ustvarjalnosti, po katerem se delo učiteljev lahko zelo razlikuje.

Zlate plakete so prejeli: Viktorija Knez z Osnovne šole Ivana Cankarja, Eva Rojko z Osnovne šole Angela Besednjaka in Borislava Vičar z Osnovne šole Slavka Šlandra. Besede iz utemeljitve:

Viktorija Knez je predmetna učiteljica matematike in fizike. Zmeraj se je zavedala, da je izobraževanje dejanje poguma in da pošten učitelj uči le tisto, kar zna in o čemer je sam tudi prepričan. Svojo pot učiteljevanja, ki je dolga polnih 40 let, je prehodila od Hajdine do Maribora prek Starš, Sentilja, nižje gimnazije na Pobrežju in se leta 1962 ustalila na Osnovni šoli Ivana Cankarja. Najbrž je odveč predstavljati vse njeno odlično metodično in strokovno delo z učenci, mlajšimi učitelji in učiteljskimi kandidati, delo v strokovnih aktivih in sodelovanje z Zavodom SRS za šolstvo. Njeno vrednost dokazujejo številna strokovna in družbeno politična priznanja.

Eva Rojko, predmetna učiteljica kemije in biologije na Osnovni šoli Angel Besednjak je prejela zlato Šilihovo plaketo za svoje 35-letno delo na pedagoškem področju. Ob tem delu je uresničevala svoje prepričanje in odgovornost, da je učitelj ustvarjalec duhovne podobe človeka jutrišnjega dne, v katerem je znanje edini obet za prihodnost. Toda znanje, strokovno in metodično odlično podano, je učencem delila vedno z ljubeznijo, ki edina spravi to znanje tudi v življenje. Njeni učenci se na tekmovanjih iz kemije visoko uvrščajo na območju in republiški ravni, je redna sodelavka mariborskega in republiškega zavoda za šolstvo, pedagoške fakultete, sodelavka pri pripravi učbenikov in delovnih zvezkov, mentorica, občinski vodja strokovnega aktivna.

Borislava Vičar, predmetna učiteljica zgodovine, zemljepisa in družbeno-moralne vzgoje na Osnovni šoli Slavka Šlandra je prejela zlato Šilihovo plaketo za svoje dolgoletno ustvarjalno in

kakovostno vzgojno-izobraževalno delo. Službovati je začela v Osnovni šoli Ormož, bila sedem let v Varstvenem zavodu, nato na Osnovni šoli Bojana Illica. Svoje delo opravlja s tistim navdihom, ki postavlja delo učitelja med najbolj humana človekova dejanja, in z zavestjo, da je učitelj moralno odgovoren za usmeritev mladega rodu in za osvoboditev človeka. Vse delo Borislave Vičarjeve dokazuje vzgojo mladega rodu za mir in prijateljstvo med ljudmi, za vrednote, ki jih današnji čas tako zelo potrebuje.

Srebrne Šilihove plakete so prejeli: Anka Barvir z Osnovne šole Bratov Polančič, Marija

Fras z Osnovne šole Slava Kovač, Marija Golob z Osnovne šole Rudolf Maister, Fanika Kuc z Osnovne šole Lasko, odred Gaj, Kristina Novak z Osnovne šole Tone Čufar, Ivan Purgaj z Osnovne šole Veljko Vlahovića in Vera Zadravski z Osnovne šole Maks Durjavič.

Bronaste Šilihove plakete prejela Vera Kočvar iz Vzgojno-varstvene organizacije Koroskega vrata, Anica Kočivnik z Osnovne šole Janko Glazer Ruše, Sotbela Kristan z Osnovne šole Prežih Voranc, Sidonija Mladič z Osnovne šole Boris Kidrič in Kristina Pivec iz Vzgojno-varstvene organizacije Vanček Šarh.

GRETA NAHTIGAL

Priporočilni seznam novih knjig za bralno značko

42. RAČKOVIČ, Stevan: Mlin na veter. Pesmi prev. Kajetan Kopač prozo prev. Ivan Minatti. Ilustr. Miroslav Šuput. Lj., Mladinska knjiga 1988 (Sončnica).

Izbir prinaša vpogled v poezijo in prozo namenjeno mladim bralcem. Poezija je motivno in oblikovno razgibana. Proza, razdeljena v dva razdelka, prinaša pravljice (Male pravljice) in spominske zapise iz pesnikovega otroštva (Veliko dvorišče). Dobro nam predstavi pesnikovo tenkočutno doživljanje narave in otroštva. Z Mlinom na veter lahko dobro predstavimo pestro druge narodnosti.

III. stopnja.

43. SINGER, Isaac Bashevis: Moč svetlobe. Prev. Savina Zwitter. Ilustr. Alenka Vogelc. Lj., Mladinska knjiga 1988 (Biseri).

Izbrane zgodbe Nobelovega nagajenja so več kakor preproste, klasične zgrajene zgodbe iz slikovitega življenja Židov; tudi kadar nam prikazuje svet butalskih dogodivščin.

Prežete z židovsko kulturo, njenim ljudskim izročilom, verskimi običaji, moralnimi vrednotami sporočajo bralcu o usodni povezanosti vsakega z vsim človeka z okoljem.

III.–IV. stopnja.

44. SNOJ, Jože: Škorček norček. Ilustr. Andrej Trobentar. Lj., Mladinska knjiga 1988 (Deteljica).

V čudovitem, pravljicnem besedilu je avtorjevo sporočilo o skrivnosti krivici otrok, ki niso bili rojeni. Z njimi se sreča deček Maj, ki se, ko Tahud-možak zaloti pri rabutanju češenj, čudežno spremeni v škorca. Jes poleti z jato škorcev v Deželo za morjem, kjer žive nerojeni otroci. Ti izbežijo Maja za svojega »očka«, in ko se še poroči z njihovo »mamico«, večno puno Zariko. Zadobi spet človeško podobo. Za zmeraj ostane pri nerojenih otrocih o njih pa po avtorjevem mnenju nikomur ne gre zamolčevati.

II. stopnja.

45. TOMŠIČ, Marjan: Super Frače. Ilustr. Marjanca Jemec Božič. Borec 1988 (Kurirčkova knjižnica).

Zgodbe v tej knjigi so prikaz otroštva med vojno in v prvih letih po njej. Pripovedi o prijateljstvu, nagajivosti, otroški zaljubljenosti, žalosti in vesti so pripovedi o pisateljevi zgodnji mladosti, ki so jo zaznamovale vojne grozote.

III. stopnja.

46. ZIDAR, Pavle: Cirkus Madra čaj. Ilustr. Marjan Amalič. Lj., Borec 1988 (Liščki).

Cirkus Madra čaj sestavlja pet sodobnih pravljic o živalih, ki so skoraj izjemne vsaka posebej, zagotovo pa kot celota polnokrvna umetnina v vsplahst literarnega dogajanja, od fabulativne do poetske. Knjiga je proti uničevanju narave, proti mučenju živali in proti ubijanju življenja. Sprašuje se o preživetju človeka in človeštva in sporoča, da je človek življenje bogato in polno le tedaj, če naravi ni odtujeno. Obenem pa izkazuje, da je v tem svetu človeku kot posamezniku mogoče vzdržati tudi za poezije.

I. stopnja.

Pojudnoznanstvena knjiga:

9. GOLJEVŠČEK, Alenka: Med bogovi in demoni. Ilustr. Daniel Demšar. Lj., Mladinska knjiga 1988 (Sledi).

»Mitologija je preteklost, ki ni pretekla.« pravi avtorica, ki bralcu v skovno napisanih, literariziranih in otroškemu svetu približanih esejih postavlja hostnika, vile, povodnega moža, sojenice, skrate, velikare, hudiče, mitološki svet, o katerem naj bi več vedeli, tudi zato, da bi poznali sebe današnji svet.

III.–IV. stopnja.

Svet ZBZS pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije

ALBERT PAPLER

Konkretna pedagogika

Čenec in kolega hkrati

Na gimnazijo za Bežigradom smo dobili novega predavatelja predvojaške vzgoje. Bil je silno mlad, čenec in zelo mlad. Ker je imel v kabinetu, ga nikdar ni bilo na zbornico.

Prva obvestila, ki so prihajala od dijaštva, so bila čudna: ni pomen, ne zna slovensko niti srbsko, če pa česa ne ve ali ne razume, se izgovori na vojno tajno. Opazili smo nato, da nosi dijaškim, ki so se vozile iz Litijskega pet aktivov. Tri so bile iz drugega razreda in so mi povedale:

»Prosile smo ga, če bi nas prišel na kolodvor zjutraj počakat, priha in nosi.«

»Ste ga prosile med poukom?«

»Ne, je zanimalo. Kje naj bi ga pa? Saj ni nič pouka, je samo hec pa tudi dolgočas,« so se smejale in dodale, da ne upa nikogar vpisati v dnevnik.

Poiskal sem ga in mu svetoval, naj ne nosi puncam aktivov in naj piše v dnevnik, če ima težave s disciplino. Nato je ubožec nekaj pisal in tisto sem bolj potihem ampak dovolj na glas v razredu prebral:

»Perč mi se usranila u čas.« Razred mi je pojasnil, da je Petričeva vstala in ko je šla mimo

Nenavzočnost ali špricmalarija!

Gimnazijo je objelo obdobje, ko začno odpovedovati celo odlični dijaki, ko dijaštvo ne dela več domačih nalog in mulci nagajajo učiteljem, da se hihitajo in cvilijo kakšno terco više kot ponavadi – zavlada je pomlad in se razbelsena ravnateljica zaradi absenc. Meni na primer je manjalo pet sedemnajstletnic in trije učni fantje.

z starih listov

zbira Tatjana Hojan

SPORT IN ŠOLA

Današnji mladini je postala govorica, da je nekaka strast, radi kateri mnogi zanemarjajo pouk in dogaja se celo, da poznajo šolarji bolj imena znamenitih športnikov, kot so jim znana imena pesnikov, pisateljev, umetnikov ali izumiteljev. Žoga je mladini bolj priljubljena nego knjiga. Če se šolska mladina dejstveno pri tekmah, osredotoči vse svoje zanimanje športu in prireditvam. Zlasti pred napotkom so nekaj časa v šoli zelo ztreseni. Ne priporočljive pa so športne prireditve, s tekmami socialno-etiškega stališča, ker se v tem pogosto poraja zavist in vraščivo. Dejstvo je, da konkurenca tukaj vpliva škodljivo, ker med premaganimi vedno jeza in zmagovalci. – Športne vaje me so sicer velikega vzgojnega pomena, ako niso brutalne, tudi prireditve, ki določajo prihodnost tistih, ki dobitke, so zadnje že marsikatero na strani.

Popotnik 1927/28, str. 198

ČISTOSLAV LADINA NAJ SE VARČNO OSPODARITI UČI!

Premoženje, samo na sebi mir, stvar, pomaga nam srečno živeti. Kjer pa tega ni, zgineta dača kmet. A trikrat gorje! če pride surova stvarina slabemu gospodarju v roke. Čednost si tja blizu upa, pogubljiva strast le obija tem večni peklenški pust... Z imetjem se lahko izvrše blagi deli, katerih svet ne bo pozabil do dne, pa tudi hudobna, d. zemlje do neba prokleta dela. Se plemenite misli blagih mož za nič, ako ni cvenka, da bi se pokazale v djanju; nasprotno pa bogastvo trinoga ne osreči sveta,

njena iz razreda, jo je vprašal, kam gre, ona pa njemu, da ga to nič ne briga. Hotel je napisati, da se je odstranila od učne ure.

To in še marsikaj je razjezilo direktorico. Od njega je zahtevala, naj začne obiskovati večerno šolo in mož se je vpisal na Večerno gimnazijo na Levstikovem trgu, v prvi razred (zdaj peti razred OŠ).

Ko me je zagledal za katedrom, je postalo obema nerodno. Saj se je menda prvič v Evropi pripetilo, da mi je pedagog najvišjih razredov gimnazije kolega dopoldne, zvečer pa učenec. Tudi njemu se je zdelo to nemo-goče. Takoj po uri je odšel in ga ni bilo več k pouku.

Pol leta pozneje se je odigralo zadnje dejanje njegove tragikomedije. Prosvetna oblast je sprasovala po vseh gimnazijah, kdo naj bi bil direktor Kosmač, ki je podpisan pod spričevalom dokončanega četrtega razreda naše gimnazije. Ko je naša ravnateljica slišala, za koga gre, je zadevo pojasnila:

»Našega služitelja poučevalci kličejo 'direktor Kosmač', revež je pa Kosmača v ponarejenem spričevalu zato podpisal.«

Bolni so se mi zasmilili in sklenil sem jih obiskati popoldan, ko nimam pouka. Nameravani obisk sem zaupal ravnateljici že po prvi učni uri.

»Če bi vi to opravili zdajle, ne pa popoldne!? Vse ure, kolikor vas ne bo nazaj, vas bom rada suplirala. Z biciklom bo šlo zelo hitro, kajne?« me je navdušila za

akcijo in zajahal sem kolo z vsemi potrebnimi naslovi v žepu in potkal sem pri prvem fantu:

»Dober dan, gospa! Je vaš sinko doma?« sem odgovoril mater prvega osumljenca.

»Kako bo doma, če ima pa pouk?! Ob pol osmih je odšel, prišel bo pa ob pol dveh. Zakaj ga pa rabite?« je bila zelo prijazna.

»Ker bi ga rad učil. Sem namreč njegov razrednik in me zanima...« sem moral umolkneti, ker ji je postajalo slabo. Opetekla se je do prvega stola in mi pokazala, kje ima kapljice za srce. Potolažil sem jo, kolikor sem mogel in še obljubil, da ne bo kaznovan. Po tej izjavi ji je šlo hitro na bolje in odvihral sem k naslednjemu osumljencu. Pri dveh po vrsti sem zvedel od sosedov, da sta šla ona in on zjutraj v šolo, nato sem pozvonil v neki hiši spodaj, da je prišla mama na razgovor kar k oknu zgoraj in sva vpila, da sva se lahko slišala:

»Kje pa je vaš Marko?«

»V planinah! Menda bo že jutri doma, takrat se oglasite!«

»Nič se ne bom oglasil! kar on se bo oglasil!« sem vpil, ona pa nazaj:

»Bi pa rada vedela, zakaj?«

»Zato, ker sem njegov razrednik in ga že dva dneva ni v šoli!«

»O, Jezus in Marija! Bom takoj prišla dol...!« je kriknila in tudi njej sem moral reči, da zagotovo ne bo izključen.

Končno sem odkril deklico, kateri bi se dalo opravičiti nenavzočnost pri pouku po človeških, ne pa po šolskih merilih: očetu je pomagala pleskati stanovanje; po izjavi matere je morala sodelovati, ker očka nima okusa za barve.

Pri dijakinji, ki je kot podnajemnica stanovala pri zelo vladni

in izobraženi gospe, sem najprej slišal, da je v šoli in ko sem ji razodel namen pozvedovanja, me je primorala, da sem šel pogledat njeno sobo. Bila je tako čudovito razmetana, da se par-keta skorajda ni dalo ugotoviti zaradi nastanega osebnega perila, knjig, zvezkov, ogrizkov, vrečic, svničnikov, radirk itd. vsega, kar bi spadalo v dve omari in predale.

»Bog vas je poslal!« mi je prišla ta njena gospodinja čez nekaj dni povedat v šolo.

Pri zadnji deklici sem spregovoril z materjo, ki me je takoj spoznala. Veselo kimaje me je s prstom na ustnicah opozorila, da revica še spi, ker je skoraj vso noč bruhal.

Zaželel sem ji skorajšnje zdravje in se poslovil. Lepa vila je imela vhod spredaj in zadaj. Ker je bilo dvorišče v senci, sem tamkaj pustil kolo in pozvonil na nasprotni strani, pri glavnem vhodu. Takrat, ko sem se vrnil po kolo in sem se sklanjal h ključavnic, sem pa zaslišal zvonki glas bolne revice skozi visokoprtilično okno nad seboj:

»A je bumbar verjel, da sem vso noč kozlala?«

»Verjel! Zdaj pa ne več!« sem krepko povedal in se prav počasi odpeljal, da sta naslednji dan že pred gimnazijo obe čakali name. Na hitro sem ju potolažil in – človek samega sebe zares nikoli povsem ne spozna – nerodno mi je bilo stopiti v razred, kjer kajpak ni manjkalo razen »planinca« nihče. Nič nisem razpravljalo moji turneji in tisto ter vsa naslednja leta na tisti gimnaziji ni nihče več nepravilno izostal, za večino kolegic in kolegov sem bil pa zaradi racije po domovih osel. Predvsem in upravičeno zaradi OD-ja.

naloga buditi ljubezen do reda in snažnosti šoli...

Kdor pride nesnažen v šolo, naj se pošlje domu. Prizanesljivost podere vse zidano. Matere preobložene z delom, ali pa same lene, pošlale bodo večkrat otroke umazane v šolo. Tega ne terpeti! Če ni dosledne strogosti, ni tudi snažne šole. Res je, da si učitelj s tem nakopa sovraštvo vse vaše nesnage – pa to ga ne sme motiti v svojem vzvišenem poklicu. Matere bodo godrnjale, pa bodo s to

priložnostjo tudi sebe kaj očistile. Čim gostejše se bo to godilo, temprej se bodo navadile snažnosti, postala jim bode potreba, in ko do tega pridejo, ne bodo več trpele umazanih otrok. Dela naj se na to, da postane umivanje in snažnost navada in potreba. Besede mičejo, zgledi vlečejo; tako se zna snažnost iz šole po celi občini razširiti...

Vinko Vodopivec
Popotnik 1888, str. 331

Slikar Jože Tisnikar, 1977

satira
humor

Črno na belem

Po starih zapisnikih brska Berta Golob

Mnogo se goji ustno računstvo, kar je le pozdraviti, saj vemo, da kmet mnogokrat nima časa pismeno računati.

Še en dokaz, da šola otrok nikoli ne pripravlja za prihodnost. Razvoj je pripeljal ljudstvo v nepojenljivo pisarnjenje. Znanje se je moralo, kakor je vedelo in znalo. Vedelo je to in ono, znalo pa skoraj nič. Ne gre samo za matematiko, ki ostaja v vseh časih kruta veda. Statistika meče na dan nove podatke: tuji jezik – parter, materni jezik – porazno. Zdaj se pa kar zgovorimo, ali zaradi ustnega ali zaradi pisnega preganjanja učencev.

Zdajšnje šole so nore na pisarstvo, in kot je razvideti iz zgodovine, spet v razvojnem zaostanku. Prihodnost nakazuje povsem nove komunikacije, mi pa kar pišemo. Zgodilo se je, da so učenci četrtega razreda pisali kontrolko celo pri telesni vzgoji. Zakaj pa ne, se je urašal telesnovzgojni inovator, tako jih najhitreje objektivno ocenim. Na isto karto igrajo tudi drugi učitelji. Vsem se neznansko mudi in nimajo časa otrok poslušati, če bi jim slučajno hoteli povedati, kaj vse znajo. V prihodnosti bo to mogoče ugotovljivo z laserjem, ampak zdaj je na vrsti pisanje.

Seveda da tudi pri matematiki. Odprite delovne zvezke na strani... In potem se piše! Individualno, kar se le da, zato da je obenem zadoščeno pedagoškemu načelu. Ustnega računanja, ki ga je moj prednik tako hvalil, sploh več ne odkrijem. Končno ima pa zdaj že vsak kmet elektronsko žepno računalce in si s svetlobno hitrostjo zračuna svojo izgubo ali dobiček. Njegov sin pa v šoli vse pisno. Tudi to razumem, saj se mora naučiti misliti in razumevati vseh vrst odnose. Na tem svetu je samo v šoli za to na voljo nekaj časa, v ta zaresnem življenju bo treba ukrepati z veliko naglico in z gumbi. Kdaj se bomo dokopali do šole, ki bo bosopetnike podkovala za prihodnost, še ni znano. Celotno izobraževanje odraslih pri ekspresni delavski univerzi ima v načrtu za prvi razred enake vsebine kot ta počasna osnovna šola, kar pomeni, da smejo tisti, ki so najbližje prihodnosti, pogledati vanjo samo skozi najbolj ozko špranjo.

Navsezadnje je pa prav tako. Preskušena stoinstoletna mo-drost se glasi: ničesar preveč in počasi se daleč pride. Natančno tam smo, kamor smo se namenili priti počasi. Se pravi, zmagali smo.

TONI GAŠPERIČ

Skupno imetje

Do skupnega premoženja se obnašajo Repičani, kot da ne bi bilo od nikogar. Po skrivnih poteh izginjajo iz Hitrokalke tile predmeti:

- kljuke z vrat
- straniščne školjke
- žarnice
- toaletni papir.

Če bi se dalo odnesti skrivoma mimo vratarja glavnega direktorja, bi gotovo kdo sunil še njega

Ali pa izvolite pogledati repiški kulturni dom, ki se imenuje po znanem revolucionarju. Lepi, usnjeni sedeži so razrezani s pipci in drugimi ostrimi predmeti, na stenah se dva metra visoko poznajo doplati, tapison po tleh je prežgan z odvrženimi čiki, doprnsnemu kipu revolucionarja pa je nekdo z izvijačem izvrtal levo oko. In vse to v kulturnem domu, lepo vas prosim.

Zadnjič, na primer, sem se peljal z repiškim avtobusom. To, da ga je pobruhal izletnik, vračajoč se iz Repičevine, me niti ni motilo, bolj sem se zapičil v sedeže: bili so polomljeni ali pa vsaj razmajani, vsak drugi je kazal rebra in sprevednik mi je rekel: »Zalotili smo samo županovega sina, ki se je z nožem podpisoval na sedež, a smo morali postopek zoper njega ustaviti iz razloga, ker je bil to županov sin.«

Nepridiprava, ki je izpraskal na fresko v repiški cerkvi: »Janez in Mojca se ljubita«, tudi še niso odkrili.

Tablo Repičeva draga so razbili že petindvajsetkrat, cestnih kaži-potov pa nihče sploh več ne popravlja, čeprav jih je večina polomljenih, obrnjenih v nasprotno smer, oddrgnjenih ali premazanih s črno barvo.

Košev za odpadke v Repičevi dragi ni, ker je nekdo povsem nove zmetal v Zeleno reko.

Namesto table, na kateri so bili napisani pobrateni kraji z Repičevo drago, stoji samo še okvir.

S pršilom je nekdo napisal na pročelje repiške občinske bajte: »Hočemo več strank«, pred vhod v prostore sindikata pa je neznanec narisal smrtno glavo.

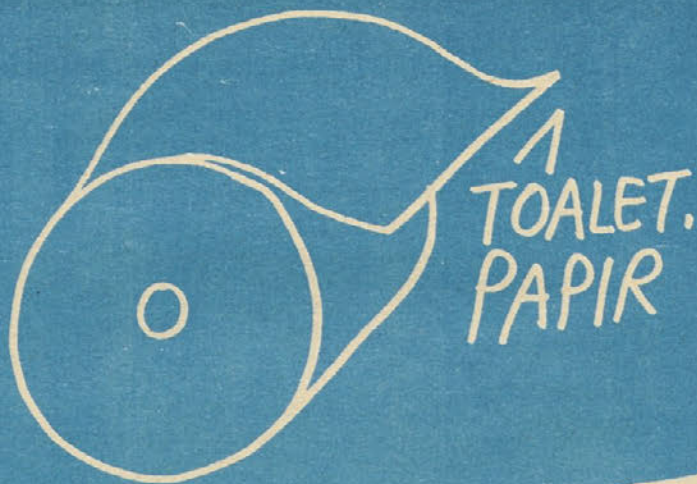
Se pa drugače Repičani radi tožijo med seboj. Mara Repiška je pred kratkim sodno preganjala Klotildo Zračnikovo, ker je na njenem travniku utrjala štiriperesno deteljo, ne da bi jo prej vprašala, tovariš Predalnik pa se je srečal na temeljnem repiškem sodišču s tovarišem Komolčičem, ker je krt z njegovega vrta ušel na Komolčičev vrt in je tam napravil dokaj veliko luknjo.

»Naj se ve, čigavo je kaj,« je ob tem kričal tovariš Komolčič.

NA PRIMER:

=

=

1/2 VELIKEGA
(PRAZNEGA)
ZVEZKA
PO NOVI
CENI
(ČE GA KJE
DOBITE SE
PO STARI,
GA KUPITE!)

5 KEPIC
SLADOLEDA

=

(ATA, NA ZDRAVJE!)

mladinska knjiga

tozd založba o.sub.o.

sektor za periodični tisk

Ljubljana, Nazorjeva 1
Telefon: 210-313 in 210-372
Telex: 31345 yu emka
Žiro račun: Ljubljana 50101-603-46486

Ljubljana, 03.05.1989

Spoštovana poverjenica,
spoštovani poverjenik!

Sporočamo Vam nove cene otroških časopisov, ki jih izdajamo za vas v Mladinski knjigi. Čakali smo do zadnjega, saj so z objavo novih cen čakali tudi naši dobavitelji, predvsem papirnice in tiskarne. Kut mi, se tudi oni boje napovedovati cene za vnaprej, čeprav samo za dva meseca. Praviijo, da se niso podražili, da so v devizah ohranili nespremenjeno ceno. Po zakonu pa se na devizno vrednost, ne za nazaj ne za vnaprej, ne smejo sklicevati. Ker pa vsi vse preračunavamo, lahko ugotovite, da se tudi naše maloprodajne cene od zadnjega sporočanja cen do danes v devizni vrednosti niso povečale. V dinarjih pa bodo od 1. maja do konca šolskega leta veljale za izvod te cene:

CICIBAN 7.500 DIN
PIL 5.000 DIN
PIONIR 8.000 DIN

PROTEUS 7.000 DIN
MLADINA (MAJ) 7.000 DIN

Ciciban boste v tem šolskem letu dobili še trikrat: majsko in junijsko številko v enojnem obsegu in poletni Ciciban v dvojnem obsegu in za dvojno ceno. Skupaj torej, prosimo, poberite za Ciciban po 30.000 dinarjev. Izšla bosta še dva Pionirja, zato prosimo, da zanj poberete po 16.000 dinarjev, za dve številki Proteusa po 14.000 dinarjev in za šest številki Pionirskega lista po 30.000 dinarjev za vsakega naročnika.

Izkušnje z inflacijo so nas naučile, da z jesenjo lahko obdržimo cene za časopise tudi pol leta, če nam boste naročnino zanje poravnali takoj, ko vam bomo poslali položnice. Le za Pionirski list, ki izhaja tedensko, bomo naročnino pobirali trikrat ali štirikrat v šolskem letu, sicer bi bil udarec po žepu staršev prehud. Tudi mi, spoštovane poverjenice in poverjeniki, bi radi delali drugače, da bi vam in sebi prihranili trud. Žal pa živimo v časih, ko cene še komaj zdržijo od danes do jutri.

O tem, kako bomo poslovali jeseni, Vam bomo poslali točno informacijo v tednu do 1. septembra 1989.

Tovariško vas pozdravljamo!

Vodja sektorja:
MATJAZ VIZJAK
MLADINSKA KNJIGA o. sub. o.
TOZD ZALOŽBA o. sub. o.
Ljubljana, Titova 3
Sektor za periodični tisk - Nazorjeva 1

Vodstvo: Ljubljana, Nazorjeva 1, tel.: 210-313 in 210-372. Uredništva: Ciciban, tel.: 219-412; Pil, tel.: 210-261, 210-432; Pionir, tel.: 210-339; Mladina, Ljubljana, Resljeva 16, tel.: 321-954, 325-982. Prodaja: Ljubljana, Nazorjeva 1, tel.: 210-313 in 210-372.

1 TORTA
(KOS)

=

(ATA, NA ZDRAVJE!)

prosvetni
delavec

Ustanovitelj: Republiški odbor
Sindikata delavcev vzgoje, izo-
braževanja in znanosti ter izo-
braževalna skupnost Slovenije
– izhaja štirinajstredno med
šolskim letom.

Časopisni svet: Vladimir Tkalec,
predsednik, Milica Antič-Gaber,
Justi Kavšek, Zdenko Kodolja,
Janez Sušnik, Slava Šarc, Ma-
rija Velikonja, Izток Vilič, Jože
Žlahtič.

Direktor: Stanko Šimenc

Uredništvo: Stanko Šimenc,
glavni urednik, Marjana Kunej,
odgovorna urednica, Lučka Leš-
nik, novinarka – urednica, Tea
Dominko, tehnična urednica.
Naslov uredništva in uprave: Po-
ljanski nasip 28, tel.: 315-585,
poštni predal 21, Ljubljana
61104.
Rokopisov in fotografij ne vra-
čamo.

Akontacija naročnine za leto
1989 znaša 30.000 din za posa-
meznike in 60.000 din za organi-
zacije. Za upokojene prosvetne
delavce in študente pedagoških
smeri znaša naročnina 20.000
din na leto.
Posamezna številka stane 3000
din.
Številka tekočega računa:
50101-603-46509.

Tiska ČTP Ljudska pravica,
ISSN 0033-1643.
Po mnenju Republiškega ko-
teja za vzgojo in izobraževanje
je časnik »Prosvetni delavec«
prosti temeljnega prometnega
davka od prometa proizvodov
(glej 7. točko 1. odstavka 3.
člena zakona o obdavčevanju
proizvodov in storitev v pri-
metu).